

Mədəniyyət

www.medeniyyet.az

Şimali Qafqazın ritmləri Bakı səhnəsində

Çeçenistanın “Vaynax” rəqs ansamblı qastrol
turuna Azərbaycandan başlayıb

səh. 8

MuzTV Azərbaycan kanalı peyk yayımına başlayır

Ölkəmizdə ilk musiqi internet televiziya olan MuzTV Azərbaycan kanalı peyk yayımına başlayır. Bu münasibətlə Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında tədbir keçirildi. Tədbirdə vurğulandı ki, MuzTV də Azərbaycan incəsənətinin təbliği üçün yeni imkanlar açacaq. Muğamlarımızın, xalq mahnılarımızın qorunması və təbliği, ayrı-ayrı musiqi proqramlarının canlı yayımı yeni televiziyanın hədəfindədir.

səh. 8

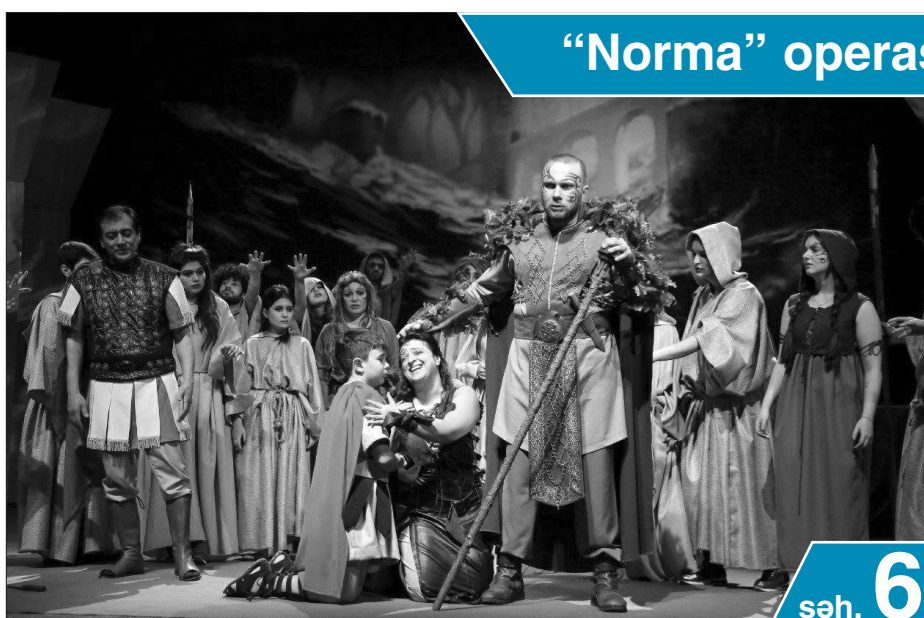
7:0 məhəbbətin xeyrinə!

Yubiley ovqatı hələ salona keçməmiş teatrın foyesində duyulurdu. Ona görə yox ki, S.Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında qələbəlik idi, tamaşadan öncə foyədə canlı musiqi səslənirdi. Onsuz da bu teatrda qələbəlik də, tamaşa öncəsi musiqi səslənişi də adi haldır. Sadəcə, foyədə düzənlənmiş “Teatr həyatdır!” adlı böyük fotosərgi, aramla yellənən, üstündə “7:0 Şarovskinin xeyrinə” yazılmış iri bəyaz şar işarə edirdi ki, bu axşam adi axşam deyil!..

səh. 10

“Norma” operası ilə ilk görüş

Bakı Musiqi Akademiyasının Şövkət Məmmədova adına Opera studiyasında italyan bəstəkarı Vincenzo Bellininin “Norma” operasının premyerası olub. Opera Azərbaycanda ilk dəfə səhnəyə qoyulub. Studiyada indiyədək bir sıra maraqlı layihələr həyata keçirilib. “Norma” operasının premyerası bu yaradıcılıq prosesinin nümunəsidir.

səh. 6

Aleksandr Şarovski “Şərəf” ordeni ilə təltif olunub

Prezident İlham Əliyevin 9 fevral 2018-ci il tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrının baş rejissoru, Xalq artisti Aleksandr Yakovleviç Şarovski “Şərəf” ordeni ilə təltif edilib. 70 yaşı tamam olan Aleksandr Şarovski Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında böyük xidmətlərinə görə yüksək təltifə layiq görülüb.

“Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilib

Prezident İlham Əliyev fevralın 13-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 18 aprel tarixli 393 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə fərman imzalayıb.

Dəyişikliyə əsasən, “Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi haqqında Əsasnamə”yə aşağıdakı məzmununda 8.19-8-ci bənd əlavə edilib:

“mühafizə olunan mədəni sərvətlərin siyahısını öz rəsmi internet saytında yerləşdirərək, onun mütəmadi yenilənməsini və rəsmi nəşrlərdə dərc olunmasını təmin etmək”.

Elza İbrahimovanın 80 illiyinə həsr olunmuş tədbirlər

Fevralın 15-də Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında tanınmış bəstəkar, Xalq artisti Elza İbrahimovanın anadan olmasının 80 illiyinə həsr olunmuş xatirə tədbiri keçiriləcək. Tədbirdə bəstəkarın həyat və yaradıcılığı haqqında

məruzələr dinlənəcək, Gülarə Əliyeva adına “Dan ulduzu” instrumental ansamblı və solistlərin iştirakı ilə vokal və kamera-instrumental əsərlər səsləndiriləcək.

Fevralın 16-da isə Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində görkəmli bəstəkarın 80 illiyi münasibətilə tədbir təşkil olunacaq.

Allah rəhmət eləsin

Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm Baş İdarəsinin rəhbərliyi və kollektivi C.Cabbarlının ev-muzeyinin direktoru Qəmər Bağirovaya anası

Gülarə Cabbarlının

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm Baş İdarəsinin rəhbərliyi və kollektivi Mərdəkan Mədəniyyət sarayının bədii rəhbəri

İsrafilov Kamran Ağakərim oğlunun

vəfatından kədərləndiyini bildirir, mərhumun ailəsinə, yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Kitab dövryyəsi sektorunun kollektivi Tovuz rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin direktoru Güldərən İbrahimovaya əzi

Hüseynov Hüseyn Əli oğlunun

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Cəfər Cabbarlı adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyinin direktoru Sevinc Mikayılova və muzeyin kollektivi Cəfər Cabbarlının ev-muzeyinin direktoru Qəmər Bağirovaya anası

Gülarə xanımın

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İrimiqyaslı idman yarışlarının ev sahibi ölkəyə faydaları

“Azərbaycanda turizmin inkişafında beynəlxalq tədbirlər mühüm rol oynayır”

Fevralın 13-də Heydər Əliyev Mərkəzində “İrimiqyaslı idman yarışlarının keçirilməsinin ev sahibi ölkəyə faydaları-2018” mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib. Tədbir Azərbaycanda Formula 1 yarışının təşkilatçısı - “Bakı Şəhər Halqası” Əməliyyat Şirkətinin (BŞH) və Azərbaycan Avtomobil Federasiyasının birgə təşəbbüsü ilə gerçəkləşib.

BŞH-nin Marketing və kommunikasiya şöbəsinin rəhbəri Nigar Arpadarai ölkəmizdə ikinci dəfə təşkil olunan tədbirin Azərbaycanda biznesin inkişafına töhfələrindən danışdı.

Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov çıxış edərək ölkəmizin mötəbər beynəlxalq idman yarışlarını yüksək səviyyədə təşkil etdiyini, Azərbaycanın dünyanın idman mərkəzlərindən birinə çevrildiyini vurğulayıb. Nazir Azərbaycanda birinci Avropa Oyunları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadası, Avropa və dünya çempionatlarının müvəffəqiyyətlə təşkil olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Azərbaycanın turizm potensialından, beynəlxalq yarışların turizm

imkanlarının təbliğinə və bu sahənin inkişafına töhfəsindən danışdı. Bildirib ki, ötən il ölkəmizdə turizm sahəsində sürətli inkişaf müşahidə edilib. Dövlətimizin başçısının turizm sahəsinin inkişafı istiqamətində imzaladığı fərman və sərəncamlar müsbət bəhrəsini verir.

Turizmin dünyada iqtisadiyyatın aparıcı sahələrindən olduğunu bildiren Əbülfəs Qarayev deyib: “Hər il dünyada bir milyarddan çox insan müxtəlif ölkələrə səyahət edir. Ötən illəri müqayisə etsək, görürük ki, ölkəmizə gələn turistlərin sayında hər il artım müşahidə olunur. 2017-ci ildə Azərbaycana gələn xarici ölkə vətəndaşlarının sayı 20 faiz artaraq 2,7 milyona çatıb. Bu artımda Bakıda təşkil olunan Formula 1 yarışının xüsusi payı var”.

Nazir bildirib ki, dünya turizminin inkişafı ümumilikdə müxtəlif ölkələrin həyatına böyük faydalar verir. Azərbaycanda turizmin inkişafında ölkədə keçirilən beynəlxalq tədbirlər də mühüm rol oynayır. Bu yarışlar Azərbaycanın dünyada tanınması üçün əhəmiyyətlidir.

Formula 1 qrupunun baş icraçı direktoru Çeyz Keri Azərbaycan Qran-prisinin maraqlı olması və yüksək səviyyədə təşkil baxımından digərlərindən fərqləndiyini qeyd edib, Formula 1 yarışlarının gələcək perspektivlərindən bəhs edib.

“Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin vitse-prezidenti Eldar Hacıyev Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunun imkanlarından danışdı, irimiqyaslı yarışların müsbət nəticələrindən və biznesin buna hazırlıq vəziyyətindən söz açıb. Bildirib ki, Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq idman yarışlarında milli aviasiyamızın da rolu böyükdür. Uçuş təhlükəsizliyinin təkmilləşdirilməsi və xidmət səviyyəsinin artırılması istiqamətində daim işlər aparılır. Azərbaycanda 6 beynəlxalq statuslu hava limanı var. Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu vasitəsilə daşınan sərnişinlərin sayında hər il artım qeydə alınır. Ötən il aeroport 4 milyondan artıq sərnişinə xidmət göstərərək ki, bu da 2016-cı ilə müqayisədə 20 faiz çoxdur. Hava limanının potensialı 9 milyon nəfər təşkil edir. Hazırda mövcud imkanlarımızın 50 faizini belə istifadə etmirik.

Sonra konfrans işini sual-cavab sessiyası və panel iclası ilə davam etdirib. MDB məkanında və regionda bu mövzuda ilk dəfə Azərbaycanda keçirilən konfransa dövlət qurumlarının, biznes və xidmət sahələri ilə məşğul olan şirkətlərin təmsilçiləri, Soçi Qran-prisinin yüksək vəzifəli nümayəndələri və jurnalistlər qatılıblar.

Türk Ədəbiyyatı Vəqfinin nümayəndə heyəti ilə görüşlər

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda Türk Ədəbiyyatı Vəqfinin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın vitse-prezidenti, Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, akademik İsa Həbibbəyli iki ölkə arasında mədəni əlaqələr, Türk Ədəbiyyatı Vəqfi ilə əməkdaşlıq barədə danışdı. Türkiyədə Azərbaycan ədəbiyyatının, eləcə də Azərbaycanda Türkiyə ədəbiyyatının yığcam təntinə kitabının çapının zəruri olduğunu diqqətə çatdıran akademik, birgə konfransların keçirilməsi, jurnalların nəşri barədə də təkliflərini bildirdi.

Türk Ədəbiyyatı Vəqfinin rəhbəri Serhat Kabaklı qurum tərəfindən Türk dünyası ədəbiyyatı nümunələrinin çapı

na başladığını və bu seriyadan artıq bir neçə kitabın nəşr edilərək oxuculara çatdırıldığını bildirdi.

Daha sonra çıxış edən professor Ramazan Qorxmaz, İmdat Avşar, vəqfin idarə müdiri Əhməd Ünlü, idarə he-

yətinin üzvü Erol Ürgen, Şəner Bulud Azərbaycan-Türkiyə ədəbi əməkdaşlığından bəhs ediblər.

Sumqayıt Poeziya evində Türk Ədəbiyyatı Vəqfinin nümayəndə heyəti ilə şəhərdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvlərinin görüşü olub.

Poeziya evinin direktoru, şair İbrahim İlyaslı qonaqları salamlayaraq türk ədəbiyyatından, əsrlərə daşınan Türkiyə-Azərbaycan dostluğundan söz açıb. Tədbirdə aşığıların ifası dinlənilib, Serhat Kabaklının İbrahim İlyaslı tərəfindən tərcümə edilən “Bil, oğlum” adlı kitabı təqdim olunub.

Fevralın 13-də mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Almaniyanın "Wiese Consult" şirkətinin rəhbəri Hayno Vize (Heino Wiese) ilə görüşüb.

Ölkəmizin turizm potensialının Almaniyada təbliği üçün layihələr həyata keçiriləcək

Azərbaycanda alman turistləri maraqlandıran turizm məhsulları və növləri var

Görüşdə iki ölkə arasında mədəniyyət və turizm sahələrində birgə layihələrin həyata keçirilməsi istiqamətində müzakirələr aparılıb.

Nazir Əbülfəs Qarayev Almaniya Azərbaycanın turizm potensialının təbliği üzrə aktiv fəaliyyət aparıldığını, mütəmadi olaraq mədəniyyət və turizm tədbirlərində ölkəmizin təmsil olunduğunu qonağın diqqətinə çatdırıb. Ölkəmizdə alman turistləri maraqlandıran turizm məhsulları və növlərinin mövcud olduğunu bildiren nazir, gələcəkdə də bu işlərin davam etdirilməsi üçün iki ölkənin turizm şirkətləri ilə qarşılıqlı görüşlərin keçirilməsini təklif edib. Əbülfəs Qarayev "ASAN Viza" sisteminin tətbiqinin ölkəmizə gələn turistlər üçün çox əlverişli və rahat olmasından da söhbət açıb.

Qonaq səmimi qəbula görə nazirə təşəkkürünü bildirib və Azərbaycanla birgə əməkdaşlıqdan yüksək məmnunluğunu ifadə edib. Azərbaycanın turizm sahəsində əlverişli şəraitə, müasir arxitekturalara, gözoxşayan landşafta və mədəni sərvətlərə malik olmasından xəbərdar olduğunu deyən "Wiese Consult" şirkətinin rəhbəri ölkəmizin turizm potensialının Almaniya təbliği olunması ilə bağlı birgə layihələrin həyata keçirilməsi üçün işçi qaydada müzakirələr aparılacağını qeyd edib. Hayno Vize 2017-ci ildə Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin 200 illiyinin ölkəmizdə yüksək səviyyədə qeyd olunmasından söz açıb, Azərbaycanın qərb bölgəsində salınmış alman məskənlərində ikitərəfli tədbirlərin bundan sonra da həyata keçiriləcəyini bildirib.

"Yeni nəsil dəvət edir"

Tələbələrin təqdimatında tamaşa və konsert

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Gilyerme Fiqeyredonun "Ezop" pyesinin tamaşası təqdim edilib. Səhnə əsəri Muğam Mərkəzi ilə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin "Yeni nəsil dəvət edir" adlı birgə layihəsi çərçivəsində reallaşdı.

Universitet tələbələrinin iştirak etdiyi tamaşanın quruluşu Xalq artisti Cənnət Səlimovaya, musiqisi Cahangir Zülfüqarova məxsusdur.

Rolları Hilal Dəmirov, Sevgin Rzayeva, Corc Qafarov, Könül Ələkbərova, Orxan İsgəndərli və Məhəmməd Musayev canlandırıblar.

Musiqi axşamında XX əsr fransız musiqi mədəniyyətinin, musiqi impressionizminin önəmli simalarından olan C. Debussin, L. Delibin, J. Massnenin, K. Sen-Sansın, eyni zamanda, Azərbaycan bəstəkarlarından Q. Qarayev və C. Hacıyevin əsərləri səslənib.

Əsərləri beynəlxalq müsabiqələr laureatı olan tələbələr Leyla Fərəcova, Aysun Qəmbərova, Nigar Hüseynzadə, Rəşad Kazimov, Sevdə Axundova, Leyla Əliyeva, Səbinə Mehdiyeva və başqaları ifa ediblər.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi ilə Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin "Yeni nəsil dəvət edir" layihəsi çərçivəsində daha bir tədbir Fransa və Azərbaycan musiqisinə həsr olunub.

Tədbirdə bəstəkar Aysel Hacıyeva çıxış edərək universitet tələbələrinin klassik musiqi sahəsindəki uğurlarından danışdı.

İşğal olunmuş ərazilərdəki abidələr barədə söhbət açılacaq

Fevralın 15-də "YARAT" Müasir İncəsənət Mərkəzində tədqiqatçı-alim Faiq İsmayilova görüş keçiriləcək.

Azərbaycan Memarlar İttifaqı ilə birgə təşkil olunan tədbirdə ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərində qalan abidələr barədə söhbət açılacaq. Tədbir çərçivəsində mövzu ilə əlaqədar fotosərginin açılması da nəzərdə tutulur.

Xalq artistinin yubileyinə həsr olunan gecə

Aprelin 3-də Heydər Əliyev Sarayında görkəmli muğam ifaçısı, Xalq artisti Arif Babayevin 80 illiyinə həsr edilmiş yubiley gecəsi keçiriləcək.

Sarayın mətbuat xidmətindən bildirilib ki, yubiley gecəsində muğam sənətinin inkişafında, milli musiqimizin təbliğində böyük rolu və töhfələri olan sənətkarın yaradıcılığından söz açılacaq, "Şur", "Rast", "Bayatı-Şiraz", "Çahargah", "Mirzə Hüseyn segahı", "Zabul segah", "Segah" muğamları, təsniflər, bəstəkar mahnıları təqdim olunacaq.

"Hərəyə bir kitab"

14 fevral dünyada "Beynəlxalq kitab bağışlanma günü" kimi qeyd edilir. Bu münasibətlə F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası və 5 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi birgə "Hərəyə bir kitab" adlı tədbir keçirəcək. Tədbir paytaxtdakı 35 nömrəli tam orta məktəbdə təşkil olunacaq.

Kitabxanadan bildirilib ki, layihənin əsas məqsədi gənc nəsle mədəni xidmət göstərmək və kiçikyaşlı oxuculara kitab bağışlamaqla onlarda kitaba və mütaliyəyə olan məhəbbəti artırmaqdır.

Tədbirdə həmçinin Respublika Uşaq Kitabxanası tərəfindən məktəbin müəllim kollektivinə və valideynlərə kitablar hədiyyə ediləcək. Tədbir zamanı uşaqların uşaq yazarları ilə görüşü və imza saatının keçirilməsi də nəzərdə tutulub.

Fevralın 13-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Mərkəzi Elmi Kitabxanasında (MEK) dünya şöhrətli bəstəkar, SSRİ-nin və Azərbaycanın Xalq artisti, akademik Qara Qarayevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə Qara Qarayevin Azərbaycan musiqisinin və bəstəkarlıq məktəbinin inkişafında rolundan danışdı.

Bildirib ki, yaradıcılığı zəngin milli köklərə əsaslanan bəstəkar Azərbaycan musiqisinin yeni mərhələdə inkişafını təmin edən sənətkarlardandır. Onun yaradıcılığı Azərbaycanda musiqişünaslıq elmi üçün qiymətli mənbədir: "Böyük bəstəkar təkrarsız və özünəməxsus əsərləri ilə musiqi tariximiz, musiqi nəzəriyyəçiləri üçün əvəzsiz tədqiqat imkanları yaradıb. Qara Qarayev öz musiqiləri ilə hələ sağlığında Azərbaycanı bütün dünyada layiqincə təmsil edib".

Qara Qarayevin yaradıcılığı musiqişünaslıq elmi üçün qiymətli mənbədir

Akademik dahi bəstəkarın 100 illiyi ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il oktyabrın 17-də imzaladığı sərəncamı tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb.

Sonra akademik Zemfira Səfərovanın və Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti, AMEA-nın müxbir üzvü Firəngiz Əlizadənin Qara Qarayevin Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixində xidmətlərindən bəhs edən məruzələri dinlənilib.

"Azərbaycan musiqi tarixi" kitabının üçüncü cildinin çap olunduğunu bildiren Zemfira Səfərova qeyd edib ki, kitab Qara Qarayevin yaradıcılığı ilə başlayır.

Firəngiz Əlizadə böyük bəstəkarın tələbəsi olmaqdan qürur duyduğunu deyib: "Xoşbəxtəm ki, bu böyük insanın təkə tələbəsi deyiləm, həm də onunla bir yerdə çalışmışam. Qara Qarayev insan kimi yüksək səviyyəli ziyalı idi. O, 110 musiqi əsərinə imza atıb. Onların hər biri əzəmətli, təkrarsız əsərdir. Onun azad düşüncəsi öz yaradıcılığına da nüfuz etmişdi".

Daha sonra çıxış edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev tədbirin təşkilinə görə AMEA-nın rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib. Qeyd edilib ki, bəstəkarın yubileyi çərçivəsində tədbirlər təkə Azərbaycan deyil, dünyanın müxtəlif ölkələrində keçiriləcək. Azərbaycan bəstəkarının 100 illiyi UNESCO-nun yubileylər proqramına daxil edilib.

Tədbir bəstəkarın əsərlərindən ibarət musiqi proqramı ilə davam edib.

Kamil Səfəreli oğlu Vəzirov

Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinə itki üz vermişdir. Bənzərsiz qarmon ifaçısı, Xalq artisti Kamil Səfəreli oğlu Vəzirov 2018-ci il fevralın 13-də vəfat etmişdir.

Kamil Vəzirov 1949-cu il sentyabrın 2-də Bakıda anadan olmuşdur. 1964-1968-ci illərdə Asəf Zeynallı adına Musiqi Məktəbinin instrumental ifaçılıq şöbəsində, 1972-1977-ci illərdə M.Əliyev adına İncəsənət İnstitutunun Mədəni-maarif fakültəsində təhsil almışdır.

Görkəmli müğənni, SSRİ Xalq artisti Rəşid Behbudovun dəvəti ilə Kamil Vəzirov 1974-cü ildə Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrına solist kimi qəbul olunmuş və 2014-cü ilədək burada fəaliyyət göstərmişdir. O, kollektivlə birgə bir çox ölkələrdə - Böyük Britaniya, Fransa, Rusiya, Almaniya, Avstriya, İsveç, Çin, Meksika, Nepal, Pakistan, Hindistan, İsveçrə, Danimarka, Ukrayna, Türkiyə, İran və Gürcüstanda Azərbaycan incəsənətini layiqincə təbliğ etmişdir. Gözəl ifaçı bir çox xarici dövlətlərdə təşkil olunan Azərbaycan mədəniyyəti günlərində, beynəlxalq miqyaslı tədbirlərdə çıxış etmişdir. Sənətkar respublikamızda keçirilən bir çox dövlət səviyyəli tədbirlərin, yubiley gecələrinin iştirakçısı olmuşdur.

2000-ci ildə milli musiqi mədəniyyəti sahəsində xidmətlərinə görə respublikanın Əməkdar artisti, 2008-ci ildə Xalq artisti fəxri adlarına layiq görülmüşdür.

Kamil Vəzirov vətəninə, elinə-obasına bağlı bir insan idi. O, musiqi ilə nəfəs alırdı.

Ustad sənətkar, səmimi və təvazökar insan Kamil Səfəreli oğlu Vəzirovun əziz xatirəsi xalqımızın qəlbində, ifaçılıq məharəti Azərbaycan musiqi sənətində daima yaşayacaq.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Cabbarlı yadigarı əbədiyyətə qovuşub

Azərbaycanın mədəni ictimaiyyətinə itki üz vermişdir. Muzey sahəsində öz təcrübəsi və xidmətləri ilə tanınan Gülarə Cabbarlı 2018-ci il fevralın 12-də, ömrünün 88-ci ilində dünyasını dəyişmişdir.

Gülarə Cabbarlı 1930-cu il fevralın 11-də Bakıda, görkəmli dramaturq, şair, yazıçı, teatr və kino xadimi Cəfər Cabbarlının ailəsində anadan olmuşdur. 1953-cü ildə Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsini bitirmişdir. 1968-ci ildə Cəfər Cabbarlı adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyində baş elmi işçi kimi fəaliyyətə başlamışdır. Onun gərgin əməyi, Cəfər Cabbarlının təkrarsız sənətinə məhəbbəti sayəsində ədibin Xızı rayonunda və Bakı şəhərində ev-muzeyləri yaradılmış, muzeylərdə sənətkarın

yaşadığı mühit bərpa olunmuş, müasir tələblərə cavab verən daimi ekspozisiyalar təşkil edilmişdir. Gülarə xanım 1979-cu ildə Cəfər Cabbarlının ev-muzeyinə direktor vəzifəsinə təyin edilmişdir. Fəaliyyəti dövründə muzeydə müxtəlif layihələr həyata keçirilmiş, ədibin 100 illik yubileyi münasibətilə kitablar nəşr olunmuşdur. Gülarə xanım "Cəfər Cabbarlı adına Mədəniyyət, Elm və Təhsilin İnkişafına Yardım" İctimai Birliyinin rəhbəri, "Cəfər Cabbarlı Mükafatı" komissiyasının sədri olmuşdur.

Gülarə Cabbarlı 2014-cü ildə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin "Fəxri mədəniyyət işçisi" döş nişanı ilə təltif edilmişdir. Prezident təqaüdcüsü idi.

Gülarə Cabbarlının əziz xatirəsi mədəni ictimaiyyətin yaddaşında və

qəlbində gözəl insan, şux təbiətli qadın və əziz Cabbarlının yadigarı kimi daima xatırlanacaq və əbədi yaşayacaq.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikasının
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Vida mərasimi keçirilib

Təzəpir məscidində görkəmli Azərbaycan ədibi Cəfər Cabbarlının qızı, Prezident təqaüdcüsü, uzun illər ədibin ev-muzeyinin direktoru vəzifəsində çalışmış Gülarə Cabbarlı ilə vida mərasimi keçirilib.

Mərasimdə mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Sevdə Məmmədaliyeva, Teatr Xadimləri İttifaqının sədri Azər Paşa Nemətov, Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm Baş İdarəsinin rəisi Vüqar Zeynalov, Nazirlər Kabineti yanında Tərcümə Mərkəzinin direktoru, yazıçı Afaq Məsud, elm, ədəbiyyat və incəsənət xadimləri və mərhumun ailə üzvləri iştirak ediblər.

Mərasimdə Gülarə Cabbarlının zəngin həyat yolundan söz açılıb, böyük yazıçı-dramaturq Cəfər Cabbarlının həyat və yaradıcılığının tədqiqi və təbliğində, habelə muzey işinin təşkilində fəaliyyətindən bəhs edilib.

Cəfər Cabbarlının ev-muzeyinin direktoru, Gülarə xanımın qızı Qəmər Bağirova anasının xatirəsinə göstərilən ehtirama görə mərasim iştirakçlarına minnətdarlığını bildirib.

Vida mərasimindən sonra Gülarə Cabbarlı Yasamal qəbiristanlığında dəfn olunub.

TÜRKSOY-un fəaliyyəti türkdilli xalqların birliyinə xidmət edir

Təşkilat bu il də Azərbaycanla bağlı tədbirlər həyata keçirəcək

Fevralın 9-da mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı - TÜRKSOY-un baş katibi Düsen Kaseinov ilə görüşüb.

Qonağı salamlayan nazir TÜRKSOY-un fəaliyyətinin bütövlükdə türkdilli xalqların birliyinə xidmət etdiyini vurğulayıb. Bildirib ki, türk mədəniyyətini, xalqlarımızın milli adət-ənənələrini beynəlxalq aləmə birlikdə çıxarmalıyıq.

TÜRKSOY-un Azərbaycanla əlaqələri-

nin davamlı olacağına əminliyini ifadə edən Əbülfəs Qarayev UNESCO və İSESCO ilə sıx əməkdaşlıq edən TÜRKSOY-un müxtəlif beynəlxalq forumlarda iştirakını, türkdilli xalqların mədəniyyətinin təbliğində mühüm rolunu diqqətə çatdırıb.

Görüşdə ölkəmizdə mədəniyyət sahəsində gerçəkləşən yeni tədbirlər, layihələr və islahatlar barədə fikir mübadiləsi aparılıb, Azərbaycanın böyük bəstəkarı Qara Qarayevin 100 illik yubiley tədbirlərinin keçirilməsi barədə söhbət açılıb.

Xatırladaq ki, TÜRKSOY “2018-ci il an-

ma tədbirləri” çərçivəsində bu ili “Qara Qarayev ili” elan edib. Bununla bağlı ilk tədbir fevralın 15-də Ankarada Qazi Universitetində keçiriləcək.

Düsen Kaseinov səmimi qonaqpərvərli-

yə görə nazirə təşəkkürünü bildirib. Təşkilatın həyata keçirəcəyi layihələr haqqında məlumat verən baş katib bundan sonra da Azərbaycanla bağlı çoxsaylı tədbirlərin reallaşacağını deyib.

İncəsənət xadimlərinə xatirə medalları təqdim olunub

Fevralın 9-da Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində TÜRKSOY tərəfindən türkdilli ölkələrin müstəqilliyinin əldə olunmasının 25 illiyinə həsr olunmuş xatirə medallarının təqdimatı olub.

Tədbirdə TÜRKSOY-un baş katibi Düsen Kaseinov çıxış edərək rəhbərlik etdiyi qurumun gördüyü işlərdən danışdı. Bildirib ki, bu il Türk dünyasında bir sıra əlamətdar hadisələrlə zəngindir. Bu il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100-cü, görkəmli bəstəkar Qara Qarayevin anadan olmasının 100-cü, Türk dünyasının məşhur yazıçısı Çingiz Aytmatovun anadan olmasının 90-cı, TÜRKSOY-un işə yaranmasının 25-ci ildönümüdür. Türkiyənin Kastamonu şəhəri təşkilat tərəfindən 2018-ci il üçün “Türk dünyasının mə-

dənyyət paytaxtı” elan edilib.

Baş katib qeyd edib ki, bununla bağlı türk dövlətlərində il ərzində bir sıra tədbirlər keçiriləcək. TÜRKSOY türk xalqlarının mədəni əlaqələrinin gücləndirilməsində səylərini davam etdirəcək.

Sonra Türk dünyasının mədəniyyətinə verdiyi töhfələrə görə SSRİ Xalq artisti Fərhad Bədəlbəyli, Azərbaycanın Xalq artisti Rauf Abdullayev, Əmək-

dar incəsənət xadimi Çingiz Fərzəliyev və müğənni Roza Zərgərli TÜRKSOY-un xatirə medalları ilə təltif olunublar.

Tədbirdə çıxış edən təltiflilər TÜRKSOY-un həyata keçirdiyi mədəniyyət layihələrini Türk dünyasının birlik çağırışına real nəticələr bəxş edən amil kimi dəyərləndiriblər və fəaliyyətlərinə verilən yüksək qiymətə görə qurumun rəhbərliyinə öz təşəkkürlərini bildiriblər.

Gürcüstanda Zəlimxan Yaqubun xatirəsi anılıb

Gürcüstanın Marneuli rayonunda Xalq şairi Zəlimxan Yaqubun xatirəsinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Gürcüstan Azərbaycanlıları Konqresinin (GAK) təşəbbüsü və Gürcüstan parlamentinin deputatı Ruslan Hacıyevin dəstəyi ilə keçirilən tədbirdə Azərbaycanın və Türkmənistanın bu ölkədəki səfirləri Dursun Həsənov və Dövlətmurad Muradov, Kvemo Kartli bölgəsinin qubernatoru Qriqol Nemsadze, deputatlar, digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

GAK-ın sədri Hüseyn Yusubovun açılış sözündən sonra deputat Ruslan Hacıyev Z.Yaqub haqqında xatirələrini danışdı, Xalq şairinin Azərbaycan-Gürcüstan dostluğunun inkişafında

xidmətlərini qeyd edib. Qubernator Qriqol Nemsadze Zəlimxan Yaqubun gürcü şairi Şota Rustaveliyə həsr etdiyi şeiri yada salıb, şairin gürcü xalqının qəlbində yaşayacağını bildirib.

Türkmənistanın Gürcüstandakı səfiri Dövlətmurad Muradov bildirib ki, onun ölkəsində də Zəlimxan Yaqubun çox sevirlər, onun şeirləri türkmən dilinə tərcümə olunaraq kitab halında çap olunub. Z.Yaqub türk dünyasının şairidir.

Azərbaycanın Əməkdar mədəniyyət işçisi Musa Nəbioglu, Gürcüstan Azərbaycanlıları Ağsaqqallar Şurasının sədri İsaq Novruzov və başqaları Z.Yaqub haqqında xatirələrini bölüşüblər.

Tədbirdə Zəlimxan Yaqubun şeirləri və sözlərinə bəstələnmiş mahnılar səslənib.

Rumıniyada Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi açılır

Rumıniyanın Kluj şəhərindəki Babeş-Bolyai Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən Türkologiya İnstitutunda Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi fəaliyyət göstərəcək.

Bu barədə Rumıniyanın Azərbaycandakı keçmiş səfiri, Türkologiya İnstitutunun direktoru, professor Tahsin Cəmil məlumat verib. O bildirib ki, Rumıniyanın Babeş-Bolyai Universitetinin Senatı Azərbaycan Diller Universiteti ilə saziş layihəsini təsdiq edib və bunun nəticəsi olaraq universitetin nəzdində fəaliyyət göstərən Türkologiya İnstitutunda Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi yaradılacaq.

T.Cəmil iclasda mərkəzə Azərbaycanın Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin adının verilməsini təklif edib.

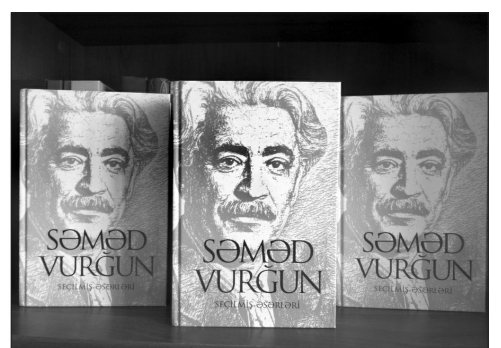
Yeni nəşrlər işıq üzü görüb

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə Xalq şairi Səməd Vurğunun “Seçilmiş əsərləri” nəşr olunub.

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Aslan Salmansoyun tərtibçisi olduğu kitabda Səməd Vurğunun 300-dən artıq şeiri toplanıb.

Kitab “Şərq-Qərb” nəşriyyatında yüksək poliqrafik keyfiyyətlə çap edilib.

Nazirliyin dəstəyi ilə nəşr olunan daha bir kitab şair Məstəhan Günnərin “Seçilmiş əsərləri”nin II cildi-

dir. İkicildlik “Şərq-Qərb” nəşriyyatında işıq üzü görüb.

Hər iki kitab nazirliyin tabeliyində olan kitabxanalara paylanılacaq.

Xəbər verdiyimiz kimi, fevralın 8-də Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) Şövkət Məmmədova adına Opera studiyasında italyan bəstəkarı Vincenzo Bellininin “Norma” operasının premiyerası olub. Məşhur opera Azərbaycanda ilk dəfə səhnəyə qoyulub. Layihənin rəhbəri BMA-nın rektoru, SSRİ Xalq artisti, professor Fərhad Bədəlbəyli, təşkilatçısı BMA-nın tədris işləri üzrə prorektoru, professor Nərimən Quliyeva, quruluşçu rejissoru Elvin Mirzəyev, quruluşçu dirijor və xormeyster - xalq artistləri Fəxrəddin Kərimov və Gülbacı İmanova, konsertmeyster Yuliya Kərimovadır.

Tamaşanı izləyənlər arasında mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev, nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev, tanınmış mədəniyyət xadimləri olub.

Səhnə əsəri barədə BMA-nın professoru, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Könül Nəsirovanın yazısını təqdim edirik.

Dünya opera sənətinin parlaq və ifaçılıq baxımından çətin əsəri olan “Norma”nın səhnələşdirilməsi böyük zəhmət tələb edən məsuliyyətli bir işdir. Bu layihəyə cəlb olunan hər bir iştirakçı var gücü ilə çalışmış və musiqişevərlər üçün əsl bayram yaşatmışlar. Tamaşanın əsas özəlliyi isə odur ki, solistlər - əməkdar artistlər Fəridə Məmmədova, Səbinə Əsədova, Anton Fərştdant, studiyanın solisti Adil Axundov, Bakı Musiqi Akademiyasının tələbələri İslamə Abdullayeva və Hidayət Əliyevlə səhnəni birgə bölüşdülər. Orkestrin və xorun tərkibi də professor, müəllim, tələbə heyətindən, həm də Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin tələbələrindən ibarət idi.

Opera studiyasında indiyədək bir sıra maraqlı layihələr həyata keçirilib və bununla bağlı Solo oxuma kafedrasını və onun müdiri, Xalq artisti, professor Xuraman Qasımovanın rolunu xüsusi qeyd etmək lazımdır. Müxtəlif vaxtlarda burada Ü.Hacıbəylinin “Arşın mal alan” operettası, D.Çimarozanın “Sirlilik nikah”, C.Rossininin “Sevilya bərbəri”, P.Çaykovskinin “Yevgeni Onegin”, S.Raxmaninovun “Aleko”, F.Əmirovun “Sevil” operaları səhnələşdirilib. V.Bellininin

“Norma” operası ilə ilk görüş

“Norma” operasının premiyerası bu yaradıcı-lıq prosesinin parlaq nümunəsidir.

XIX əsrin görkəmli bəstəkarı Vinçenzo Bellininin və libretto müəllifi Feliçe Romanininin “Norma” operası ilk dəfə 1831-ci ildə Milandada məşhur La Scala teatrında tamaşaya qoyulub. Fransız yazıçısı Lui Somenin eyniadlı faciəsi əsasında yazılan ikipərdəli operada hadisələr Sezar dövründə cərəyan edir. Burada Qalliya torpağında Roma döyüşçülərinə qarşı mübarizə və onların başçısı Pollion, kahin Orovezonun qızı və iki oğlunun anası, baş kahin Normaya qarşı haqsızlıqdan bəhs olunur. Xalqın dini qanunlarını pozan Norma Polliona aşiq olur, lakin onu daha sevməyən prokonsul, kahin Adalgizaya sevgisini bildirərək, oğulları ilə birgə Romaya köçməyi təklif edir. Sonrakı hadisələr Adalgizanın rədd cavabı, Qalliya xalqının üsyanı, Normanın uşaqlarını öldürmək fikrindən daşınması, günahını inkar etməsi, Pollionun kahinə qarşı dərin hisslərini anılması və onların birgə edam olunmasından bəhs edir.

“Norma” operası italyan vokal məktəbi üçün səciyyəvi olan “belkanto”, yəni virtuos

ifaçılıq texnikası üslubunda yazılıb. Məhz buna görə bu opera əsərinin Bakıda italyan dilində səhnəyə qoyulması təəccüb doğurur. Lakin “Norma” operası ilə ilk görüş tamaşaçılara ən gözəl təəssürat bağışladı. Artistlər öz rollarını temperamentlə və obrazların xarakterinə uyğun tərzdə oynadılar. Əsərin ümumi axarı, solo və ansambl səhnələri canlı və təbii alınmışdı. Xalq artisti Fəxrəddin Kərimovun rəhbərliyi altında orkestrin səslənməsi özünün dərin emosionallığı, temperamenti ilə seçilirdi. Solistlər və orkestr vəhdət yaratmağa nail olmuşdu.

Xormeyster G.İmanovanın rəhbərliyi ilə hazırlanan xor səhnələrinin ilhamla səslənməsini xüsusilə vurğulamaq lazımdır. İfadəli, ekspressiv səslənən xor solist və orkestrə qovuşaraq, həmahənglik təşkil edirdi.

Norma və Adalgiza rollarının ifaçıları - əməkdar artistlər Fəridə Məmmədova və Səbinə Əsədova öz partiyalarını məharətlə ifa etdilər. Norma rolunda çıxış edən F.Məmmədova ilk dəfə olaraq belə mürəkkəb vokal texnikası ilə seçilən opera əsərində iştirak edir. O, Normanın birinci pərdədəki məşhur ariyasını özünəməxsus şəkildə

səsləndirir və bütövlükdə rolunun öhdəsindən gəlir. Vokalçının səsinə verdiyi mənə aydın və ən başlıcası, obrazın təbiətinə uyğundur.

Adalgiza rolunda çıxış edən Səbinə Əsədova inandırıcı səhnə obrazı yaradır. Güclü metso soprano səsinə ustalıqla istifadə edərək, o, solo və duet səhnələrində gah poetik, gah həyəcanlı duyğuları göstərə bilir. Rolunun xüsusiyyətlərini dərinlən mənimləyən, vokalçı dolğun və ifadəli şəkildə tələddüd içərisində qalmış, nə edəcəyini qəti bilməyən qadın obrazını bədii zövqlə ifa edir. Aktrisanın temperamentli səhnə hərəkətləri mətnin pozulmasına, sözlərin itməsinə yol vermir və rus bəstəkarı P.Çaykovskinin bir fikrini xatırladır. O, söyləyirdi ki, insanlar teatra operanı yalnız dinləməyə yox, həm də baxmağa gəlirlər.

Pollion rolunun ifaçısı - Opera studiyasının solisti Adil Axundovun ifası inandırıcıdır, obrazın daxili məzmunu, fikir və düşüncələri ilə üzü surətdə bağlanmışdır. Orovezo rolunda çıxış edən Anton Fərştdant da bütün dərinliyi ilə obrazın xüsusiyyətlərini dinləyicilərə çatdırmağa çalışır.

BMA-nın tələbələri İslamə Abdullayeva və Hidayət Əliyev öz nailiyyətləri ilə dinləyiciləri sevindirildilər. Ümid edək ki, Klotilda və Flavio rolunda çıxış edən gənclər sonrakı fəaliyyətlərində fərdi qabiliyyətləri ilə dinləyiciləri tanış edəcəklər.

Operanın quruluşunda diqqətçəkən bir məqam da mürəkkəb dekorasiya tərtibatının verilməməsi, bu tərtibatın tamaşanın işıq rəssamı S.Pastuxov, fotodizayner N.İsmayilov tərəfindən işıq effektləri və şəkillərlə əvəz edilməsidir. Bu mənada əsərin ikinci pərdəsində işıqlandırma xüsusilə uğurlu alınmışdır.

Opera studiyasında səhnələşdirilən “Norma” operası onu göstərir ki, iştirakçılar bütün çətinliklərə baxmayaraq, maraqlı, yaddaqalan tamaşa hazırlamağa qadirdirlər. Belə tamaşalar gənc ifaçılarımızı yeni yaradıcılıq üfqlərinə qanadlandırır və musiqi mədəniyyətimizin əsl bayramına çevrilir.

“Könüldən könülə” - musiqili poeziya gecəsi

Qara Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbində “Könüldən könülə” adlı musiqili poeziya gecəsi keçirilib. Tədbiri məktəbin məzunları - hazırda Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında təhsil alan tələbələr, respublika və beynəlxalq müsabiqələr laureatları Nərgiz Hü-

seynzadə (skripka), Mədinə Bağirova (fortepiano) və Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin tələbəsi Hüseynağa Aslanov (bədi qiraət) təşkil ediblər.

Gənclərdə klassik musiqiyə, poeziyaya marağı artırmaq məqsədi daşıyan gecədə tamaşaçılara

rəngarəng və maraqlı proqram təqdim olunub. Proqramda Məhəmməd Füzuli, Seyid Əzim Şirvani, Əlağa Vahid, Zeynal Cabbarzadə və başqa şairlərin şeirləri səslənib, Arif Məlikov, F.Şopen, A.Piatzolla, R.Lovland, E.Morricone kimi bəstəkarların əsərləri səslənib.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində “Nəğməkar qız”

Fevralın 23-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində “Nəğməkar qız” adlı konsert proqramı təşkil olunacaq. “Mədəniyyət” telekanalı ilə birgə layihə olan konsertdə Əməkdar artist Lələ Məmmədova çıxış edəcək. Konsertdə ifaçını Azərbaycan Televiziyasının Gülarə Əliyeva adına “Dan ulduzu” instrumental ansamblı müşayiət edəcək. Ansamblın bədii rəhbəri Əməkdar artist Təyriy Abbasovdur.

Görkəmli aktrisanın xatirəsi anılıb

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında Xalq artisti, görkəmli teatr və kino aktyoru Zərnigar Ağakişiyevanın anım mərasimi keçirilib.

Mərasimdə teatrın rəhbərliyi və kollektivi ilə yanaşı, xalq artistləri Şəfiqə Məmmədova, Arif Quliyev və başqaları iştirak ediblər.

Akademik Milli Dram Teatrının bədii rəhbər-direktoru, Xalq artisti Azər Paşa Nemətov Zərnigar Ağakişiyevanın Azərbaycan teatrının və kinosunun inkişafında xidmətlərindən danışıb. Qeyd edib ki, aktrisa uzun illər Milli Dram Teatrında çalışıb, bir-birindən maraqlı rolları ilə tamaşaçıların sevgisini qazanıb: "Biz Zərnigar xanımın timsalında çox istedadlı, görkəm-

li aktrisamızı itirmişik. Zərnigar Ağakişiyeva bütün həyatını teatra həsr edib. Onu ötən əsrin 60-cı illərindən tanıyırdım. Mən Əliheydər Ələkbərovla bir kursda çalışdım. Sonra Əliheydər müəllimin səhhətində problem yaranı, dərslərə gələ bilmədi, onun kursunu mənə həvalə etdilər. Həmin kursda Zərnigar xanım da var idi. Qürur duyuram ki, həmin kursdan Azərbaycan teatrına Yaşar Nuri və Zərnigar Ağakişiyeva kimi aktyorlar gəldilər. Allah Zərnigar xanıma rəhmət etsin, ruhu şad olsun. Onun xatirəsi hər zaman qəlbimizdə yaşayacaq, onu həmişə hörmət və ehtiram hissi ilə yad edəcəyik".

Xalq artisti Zərnigar Ağakişiyeva fevralın 9-da Qubada dəfn olunub.

Şəhər qəbiristanlığında keçirilən dəfn mərasimində mərhumun sənət yoldaşları, qohumları, yerli icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri və Quba sakinləri iştirak ediblər. Mərhumun məzarı önündə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Xaçmaz Regional Mədəniyyət və Turizm İdarəsi, digər qurumlar adından əkililər qoyulub.

Ağakişiyeva Zərnigar Fəti qızı

Azərbaycan mədəniyyətinə ağır itki üz vermişdir. Görkəmli teatr və kino aktrisası, Xalq artisti, Prezident təqaüdcüsü Zərnigar Fəti qızı Ağakişiyeva 2018-ci il fevralın 9-da, ömrünün 73-cü ilində vəfat etmişdir.

Zərnigar Ağakişiyeva 1945-ci il noyabrın 7-də Quba rayonunun Rustov kəndində anadan olmuşdur. O, 1972-ci ildə Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun Dram və kino aktyoru fakültəsini bitirmiş və bir müddət Tədris teatrında çalışmışdır. 1973-cü ildə Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrına dəvət alan istedadlı aktrisa 2011-ci ilə qədər bu teatrda işləmişdir. Burada çalışdığı 40 ilə yaxın müddətdə Zərnigar xanımın yaratdığı Tatyana (M.Qorki, "Meşəşanlar"), Xuraman (S.Vurğun, "Vaqif"), Şəfəq (S.Dağlı, "Kölgələr pıçıldasır"), Zeynəb, Ana (B.Vahabzadə, "Kimdir haqlı?", "Dar ağacı"), Zivər (Anar, "Təhminə və Zaur"), Kəmalə, Fəxrəndə xanım (İ.Əfəndiyev, "Qərribə oğlan", "Mahnı dağlarda qaldı"), Bernarda (F.Q.Lorka, "Dişi canavar"), Pəri xanım (M.F.Axundzadə "Lənkəran xanının vəzirini"), Qadın (Elçin, "Poçt şöbəsində xəyal"), Yasəmən (S.S.Axundov, "Eşq və intiqam"), Qadın (N.Hikmət, "Kəllə"), Kərbəlayi Fatma (C.Məmmədquluzadə, "Ölülər"), Yaşlı aktrisa (A.Məsud, "Qatarın altına atılan qadın") kimi rəngarəng obrazlar teatr salnaməsində özünəməxsus yer tutur.

Zərnigar Ağakişiyeva televiziya tamaşalarında və "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının istehsal etdiyi filmlərdə ("Pəncərədən daş gəlir", "Atayevlər ailəsi", "Sarıköynəklə Valehin nağılı", "Mehmanxana sahibəsi", "Kişilər", "Yol əhvalatı", "Dantenin yubileyi", "Özgə həyat", "Yaramaz", "Təhminə və Zaur", "Yuxu" və s.) yaddaqalan obrazlar qalereyası yaratmışdır.

Milli teatr sənətinin inkişafında xidmətləri yüksək qiymətləndirilən aktrisa 1982-ci ildə Əməkdar artist, 2000-ci ildə isə Xalq artisti fəxri adlarına layiq görülmüşdür. 2004-cü ildən Prezident təqaüdcüsü idi.

Görkəmli teatr xadimi, gözəl insan Zərnigar Ağakişiyevanın əziz xatirəsi sənətsevərlərin və onu tanıyanların qəlbində əbədi yaşayacaq.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı

Aşıq İsfəndiyar Rüstəmov vəfat edib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdcüsü, Əməkdar mədəniyyət işçisi, Azərbaycan Aşıqlar Birliyi İdarə heyətinin üzvü, ustad aşıq İsfəndiyar Rüstəmov 2018-ci il fevralın 9-da vəfat etmişdir.

İsfəndiyar Ədil oğlu Rüstəmov 1937-ci ildə Gədəbəy rayonunun Gərgər kəndində anadan olmuşdur. O, 1954-cü ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra həyatını bütövlükdə aşıq sənətinə bağlamışdır. 1958-ci ildə Bakıda keçirilən festivalda birinci dərəcəli diplom və döş nişanı ilə təltif olunmuş, Aşıq Ələsgərin 150 illik yubileyi münasibətilə Bakıda və 1972-ci ildə Moskvada keçirilən tədbirlərdə çıxışları onu bir sənətkar kimi daha da məşhurlaşdırmışdır. İ.Rüstəmov 1975-1977-ci illərdə keçirilən Ümumittifaq festivalında uğurlu çıxışlarına görə Azərbaycan SSR Ali Sovetinin fəxri fərmanına layiq görülmüşdür.

Ömrünün 60 ildən çoxunu aşıq sənətinin inkişafına və təbliğinə həsr edən ustad aşıq 1964-cü ildə Gədə-

bəydə gənc aşıqları ətrafına toplayaraq aşıq ansamblı yaratmış, uzun illər bu kollektivə və Aşıqlar Birliyinin Gədəbəy rayon şöbəsinə rəhbərlik etmişdir. Onun rəhbərliyi altında Gədəbəy rayon Mədəniyyət evinin "Aşıqlar" ansamblı aşıq sənətinin inkişafı və təbliği sahəsində böyük uğurlar qazanmışdır.

İ.Rüstəmov dəfələrlə respublika

və beynəlxalq miqyaslı tədbirlərin iştirakçısı olmuş, Moskvada keçirilən "Göy qurşağı" festivalı, Ümumittifaq Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri sərgisinin açılış mərasimi, Özbəkistanda Azərbaycan ədəbiyyatı və incəsənəti günlüyü, Dərbənddə keçirilən "Narıncıqala" aşıq musiqisi festivalı, Türkiyə, İran və digər ölkələrdəki folklor festivallarında Azərbaycan aşıq sənətini təmsil etmişdir.

Aşıq İsfəndiyar Rüstəmov 2002-ci və 2004-cü illərdə gənc aşıqların I və II respublika müsabiqələrinin münəşirlər heyətinin sədri, 2003-cü və 2005-ci illərdə milli musiqi alətləri ifaçılarının I və II respublika müsabiqələrinin münəşirlər heyətinin üzvü olmuşdur.

Ustad aşıq İsfəndiyar Rüstəmovun əziz xatirəsi yaxınlarının, onu tanıyanların və bütün sənətsevərlərin qəlbində daim yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi
Azərbaycan Aşıqlar Birliyi

Gədəbəy Aşıq məktəbində vida mərasimi

Fevralın 10-da Gədəbəy Aşıq məktəbində Prezident təqaüdcüsü, Əməkdar mədəniyyət işçisi Aşıq İsfəndiyar Rüstəmovla vida mərasimi təşkil edilib. Mərasimə rayonun idarə və müəssisələrinin işçiləri, ictimaiyyət nümayəndələri qatılıb.

Gədəbəy Aşıq məktəbinin direktoru Etibar Əliyev ustad sənətkarın ömür yolu və aşıq sənətində xidmətləri haqqında danışdı.

Mərasimdə rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yediyarov, Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Altay Məmmədli, rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Kərəm Məmmədov çıxış ediblər.

Qeyd olunub ki, Aşıq İsfəndiyar Gəncəbasar aşıq mühitinin Gədəbəy bölgəsində Şair Vəli, Şair Cavad, Aşıq Məhəmmədli, Aşıq Oruc, Aşıq Ədil, Aşıq Yusif kimi ustad sənətkarların ənənələrinin davamçısı olaraq özünü

bacarıqlı təşkilatçı, mahir ifaçı və yaradıcı aşıq kimi tanıdı. Onun çoxillik fəaliyyəti aşıq sənəti tarixində qalaraq hər zaman xatırlanacaq.

Mərdəkan Mədəniyyət sarayının bədii rəhbəri dünyasını dəyişib

Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm Baş İdarəsinin şəbəkəsinə daxil olan Mərdəkan Mədəniyyət sarayının bədii rəhbəri Kamran Ağakərim oğlu İsrailov fevralın 12-də, 39 yaşında vəfat edib.

Kamran İsrailov 1979-cu ildə anadan olub. Bir müddət televiziya jurnalistikası sahəsində çalışıb. İctimai Televiziya uşaqlar üçün verilişin aparıcısı olub, müxtəlif mədəniyyət layihələrinin, konsert proqramlarının, Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Parisdə, UNESCO-nun qərargahında keçirilən "Azərbaycanın xoşməramlı mələkləri" adlı konsertin və bir sıra digər tədbirlərin işıqlandırılmasında yaxından iştirak edib. Bakı Media Mərkəzinin istehsalı olan "Əbədi ezamiyyət" sənədli filmində Əlimərdan bəy Topçubaşov obrazını canlandırır. Allah rəhmət eləsin.

Ölkəmizdə ilk musiqi internet televiziyası olan MuzTV Azərbaycan kanalı peyk yayımına başlayır. Fevralın 12-də bu münasibətlə Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında tədbir keçirildi. Tədbirdə rəsmi şəxslər, Milli Məclisin deputatları, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, media təmsilçiləri iştirak edirdilər.

Proqramın aparıcısı - Əməkdar artist Murad Dadaşov kanalın fəaliyyəti haqqında məlumat verdi. Bildirdi ki, Azərbaycan incəsənətinin, musiqimizin təbliği sahəsində yeni imkanlar açan MuzTV 2012-ci il mayın 11-dən 2017-ci il oktyabrın 20-dək www.muztv.az saytı vasitəsilə yayımlanıb. İnternet televiziyası yayıma başladığı ilk gündən tamaşaçıya dünya və Azərbaycan musiqisinin incilərini təqdim edib. Özünəməxsus layihələrin, eksklüziv kliplərin, filmlərin, ayrı-ayrı proqramların canlı internet yayımları və canlı reportajlar kanalın əsas prioritetidir. Televiziya musiqi ilə bağlı informasiya bloku, eksklüziv xəbərlər və proqramlar hazırlayır və yayır: "MuzTV-nin məqsədlərindən biri də xalq musiqisinin öyrənilməsi və təbliğ olunması ilə bağlı ardıcıl layihələr hazırlamaq, xalq musiqisinin bazası əsasında yaradılan peşəkar milli musiqimizlə tamaşaçıları tanış etmək, Azərbaycanın zəngin və özünəməxsus muğam sənətini daha geniş auditoriyaya çatdırmaqdır".

MuzTV Azərbaycan kanalı peyk yayımına başlayır

Mərasimdə çıxış edən Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri, akademik Rafael Hüseynov Azərbaycan mədəni həyatında son dərəcə əlamətdar hadisə baş verdiyini dedi: "Müslüm Maqomayevin adını daşıyan bu möhtəşəm salon hər zaman belə əlamətdar hadisələrə şahidlik edib. Radio, televiziya XX əsrdə Azərbaycan mədəniyyətinin, incəsənətinin inkişafında mühüm rol oynayıb. Televiziyamızın ən ümdə vəzifəsi mədəniyyətimizi, incəsənətimizi yaşatmaq, maarifçiliyi yaymaqdır. MuzTV də Azərbaycan incəsənətinin təbliği üçün yeni imkanlar açacaq. Muğamlarımızın, xalq mahnılarımızın qorunması və

təbliği, ayrı-ayrı musiqi proqramlarının canlı yayımı yeni televiziyanın hədəfindədir. Ümidvaram ki, kanal tamaşaçının zövqünü oxşamaqla yanaşı, həm də yeni layihələri, proqramları və verilişləri ilə geniş auditoriyanın diqqət mərkəzində olacaq".

Yaradıcı heyətə bir sıra tövsiyələr verən Milli Məclisin komitə sədri vurğuladı ki, kanalda Azərbaycan və dünya musiqi korifeyləri haqqında sənədli filmlər hazırlanmalı, insanların zövqünü oxşayan rəngarəng musiqilərə üstünlük verilməlidir.

Milli Məclisin deputatı Jalə Əliyeva informasiya məkanının geniş

olduğu bir dövrdə tamaşaçı cəlb etmək üçün böyük məsuliyyət və peşəkarlıq tələb olunduğunu dedi. Bildirdi ki, bu gün Azərbaycan mədəniyyətinin, musiqisinin təbliği istiqamətində dövlətimiz böyük işlər görür. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bu istiqamətdə fəaliyyəti, onun təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həyata keçirilən layihələr xüsusilə qeyd olunmalıdır.

Milli Məclisin deputatı Novruz Aslan qeyd etdi ki, ölkəmizdə artıq peyk yayımına başlayan musiqi kanalının fəaliyyət göstərməsi və musiqimizi təbliğ etməsi olduqca sevindiricidir: "MuzTV-nin peyk

yayımına başlaması böyük uğurdur. İnanıram ki, telekanal Azərbaycan musiqisinin təbliği istiqamətində mühüm işlər görəcək".

Cəfər Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının direktoru Müşfiq Hətəmov belə bir televiziyanın açılmasını mədəni zövqümüzün formalaşması baxımından mühüm hadisə kimi qiymətləndirdi. O, "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının arxivində olan ən yaxşı musiqi nömrələrini MuzTV-yə təqdim etməyə hazır olduqlarını bildirdi: "Ümid edirəm ki, əməkdaşlığımız musiqimizin inkişafına gözəl töhfələr verəcək".

Telekanalın direktoru Elnur Kələntərov bildirdi ki, MuzTV hər bir ailənin qonağı olacaq. Bütün iştirakçılara minnətdarlığını bildirən E.Kələntərov onlara bəslənən ümidləri doğruldacaqlarına əminliyini ifadə etdi.

Tədbir konsert proqramı ilə davam etdi.

Fariz Hüseynov

Hər xalqın yaşam tərzini, adət-ənənəsini, geyim mədəniyyətini milli rəqs sənəti qədər dəqiq sərgiləyən ikinci sənət növü çətin tapıla. İndi deyənlər tapılar ki, bəs Qafqaz, eləcə də digər region xalqlarının rəqsləri bir-birinə çox bənzəyir. Olsun! Amma o da var ki, gerek xalqların milli rəqsləri barədə qeyri-peşəkarların toyda-büsatda, el şənliyində oynamaqlarına baxaraq yox, milli rəqs ansamblının çıxışını seyr etdikdən sonra fikir yürüdəsən. Fevralın 12-də bizim belə bir imkanımız oldu. Rusiya Federasiyası Çeçenistan Respublikasının "Vaynax" Dövlət Rəqs Ansamblı Bakıda geniş konsert proqramı ilə çıxış etdi.

"Qroznıdan məhəbbətlə!" adı verilmiş qastrol səfərinin (Bakı-Tbilisi-Moskva-Sankt-Peterburq) ilk dayanacağı bizim paytaxtımız oldu. Akademik Milli Dram Teatrına çeçen rəqqasların məharətinə tamaşa etməyə gələnlər əvvəlcə foyədə rus və çeçen dillərində çap olunmuş kitablar və Qroznı şəhərinin müxtəlif illərdəki mənzərələrinin fotolarından ibarət sərgi ilə də tanış oldular. 1990-cı illərə kimi olan fotolar bizə Qroznının adı, itti faqın digər əyalət şəhərlərindən fərqlənməyən şəhər olduğunu xatırladırdı. Amma 90-cı illərdə müharibənin xaraba qoyduğu şəhərin görkəmi nə qədər ürkək ağırdırsa, quruculuq dövrünün möhtəşəm tikililəri bir o qədər göz oxşayırdı.

Nəhayət, konsert başladı. İndiyədək daha çox adını eşidib, çıxışını görmədiyimiz "Vaynax" ansamblını bir qədər yaxından tanımaq pis olmazdı. Çeçen dilində "vaynax" "xalqımız" deməkdir. 1939-cu ildə yaradılmış ansambl yerli xalqlar - çeçenlər və inquşlar tarixi torpaqlarından deportasiya edildikdən sonra öz fəaliyyətini da-

yandırır və yalnız 1956-cı ildə yenidən yaradılır. Qısa müddət ərzində "Vaynax" peşəkar rəqs kollektivinə çevrilir və ümumittifaq və dünya festivallarında çıxış edir, Sovet İttifaqında, eləcə də xaricdə qastrol səfərlərinə çıxır. Daha çox Qafqaz ekzotikası təsiri bağışlayan iti hərəkətli kişi rəqsləri, lirik, əsasən qol hərəkətləri ilə rəqs etməklə zəriflik yaradan qadınların sonalar kimi süzməsi görənləri heyran edir.

Amma demə, «Vaynax»-ın taleyində bir sınaq da varmı. Müharibə

bə üzündən ansambl 1999-2001-ci illərdə fəaliyyətini müvəqqəti dayandırır. 2002-ci ildə yenidən beynəlxalq rəqs festivallarında görünməyə başlayır. Beləcə, «Vaynax» yenidən itirilmiş mövqeyini, uzaq düşdüüyü Qafqaz rəqsi sevnələrin rəğbətini özünə qaytarır.

Düzü, bu ansamblın Bakıda nə vaxt çıxış etdiyi kimsənin yadına gəlmir. Amma salona toplaşan is-tər yerli, istərsə də əcnəbi tamaşaçıların çoxluğu sübuta yetirirdi ki, əksəriyyət "Vaynax"-dan gözəl proqram gözləməkdə israrlıdır.

İki hissəli "Qroznıdan məhəb-

"Qroznıdan məhəbbətlə" yayılan ritmlər

bətlə!" proqramı "Daymoxk" bayram rəqsi ilə başladı. Hər bölmədə həm qarışıq, həm ayrı-ayrılıqda kişi və qadın rəqs qruplarının rəqsləri, duet və solo rəqslər proqramına daxil edilsə də, tamaşaçılar kişi rəqqasların çıxışlarını alqışlamağa heç xəsislik etmədilər. Çeçenistanın Əməkdar artisti Adam Şabayevin tək rəqs etdiyi yox, həm də təhlükəli jonqlyorluq məharəti göstərdiyi "Xəncərlərlə rəqs", kişi qrupunun ifasında məzəli "Aulda bayram" xoreoqrafik kompozisiyası xüsusilə alqışlandı. Çeçenlərin ansamblı tək rəqs öz mil-

li rəqslərini ifa etmədi, proqrama "Kartuli" gürcü rəqs duetini, abxaz xalq musiqisi əsasında qurulmuş "Abxaz rəqsi" də daxil edilmişdi.

Çeçenistanın Xalq artisti Adnan Məcidovun rəhbərliyi altında çalışan "Vaynax" ansamblının təqdim etdiyi proqramın ruhunda sevgi duyulurdu, elə onların Bakı konserti də sevgiylə qarşılandı. Bir sərkərdənin məşhur ifadəsini dəyişərək belə deyə bilərik: "Bizə sevgiylə gələnləri elə sevgiylə də yola salırıq".

G.Mirməmməd

Bu il iyulun 5-dən sentyabrın 13-dək “PASHA Travel” şirkətinin struktur bölməsi olan “PASHA Holidays” Monteneqronun Tivat şəhərinə çarter reysləri təşkil edəcək.

Bununla əlaqədar fevralın 8-də “JW Marriott Absheron” hotelində Avropanın bu turizm regionu ilə bağlı təqdimat mərasimi keçirildi. Tədbirdə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Milli Turizm Təbliğat Bürosunun və ölkəmizin turizm şirkətlərinin nümayəndələri iştirak edirdi.

“PASHA Travel” şirkətinin baş icraçı direktoru Anar Rəhmanov və şirkətin əməliyyatlar üzrə icraçı direktoru Florian Senqssmit Monteneqronun Tivat şəhərinə çarter reyslərinin açılmasının əhəmiyyətindən danışdılar. Qeyd edildi ki, bu reyslərin təşkil olunması ölkələr arasında qarşılıqlı turist səfərlərinin artırılması baxımından vacib addımdır.

Xorvatiyanın Azərbaycandakı səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Refik Şabanoviç öz ölkəsinin, eləcə də Azərbaycanın və Monteneqronun turizm imkanlarından danışdı. Bildirdi ki, hər üç ölkənin turizm potensialı böyükdür. Bu sahədə əməkdaşlıq ölkələrin mədəni və iqtisadi həyatına müsbət təsir göstərəcək.

Adriatik dənizinin sahillərində istirahət

Bakıdan Monteneqronun Tivat şəhərinə çarter reysləri bu sahədə yeni imkanlar açacaq

Monteneqronun Azərbaycandakı fəxri konsulu Vüqar Əliyev çıxışında Bakı-Tivat aviareysinin “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin təyyarələri vasitəsilə həyata keçiriləcəyini dedi. Qeyd etdi ki, reysin fəaliyyə-

tə başlaması iki ölkənin xalqlarını bir-birinə daha yaxın edəcək, turizmin inkişafına səbəb olacaq. O, həmçinin Monteneqronun Azərbaycana vizasız rejim tətbiq etdiyini də diqqətə çatdırdı.

Daha sonra Monteneqro Milli Turizm Təşkilatının direktor müavini Maya Lijeseviç ölkəsinin turizm potensialı haqqında təqdimatla çıxış etdi. Bildirdi ki, Monteneqronun ərazisi kiçik olsa da, böyük turizm potensialı var: “Tivat Adriatik dənizi sahilində kiçik şəhərdir. Tarixi abidələri, gözəl çimərlikləri ilə tanınır. Monteneqronun turizm mərkəzi isə Budva şəhəridir. Ölkəmizin ən çox ziyarət edilən şəhəri olan Budva tarixi məkanları ilə seçilir”.

“PASHA Travel” şirkətinin biznes və istirahət turizmi üzrə direktoru Pərvanə Ağayeva da bu ölkənin turizm imkanları və xidmətlər barədə təqdimatla çıxış etdi.

Həmçinin təqdimat çərçivəsində Azərbaycanla Monteneqro və Xorvatiya arasında ikitərəfli turizm sahəsi üzrə əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olundu. Qarşılıqlı turist səfərlərinin artırılması istiqamətində gələcək əməkdaşlıq məsələlərindən danışıldı.

Fariz Hüseynov

Şahdağ Turizm Mərkəzinə dəmir yolu xətti çəkiləcək

Azərbaycan Prezidenti yanvarın 10-da Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında turizm sahəsində nəzərdə tutulan planlardan danışarkən Qəbələ şəhərinə, eləcə də Qusar rayonu ərazisindəki Şahdağ Turizm Mərkəzinə dəmir yolunun çəkiləcəyini qeyd etmişdi.

Artıq bununla bağlı layihənin hazırlıqlarına başlanılıb. “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin sədri Cavid Qurbanov bildirib ki, Bakı-Yalama dəmir yolu xəttində Xudat stansiyasından sola dönrək Qusarın üzərindən keçməklə Şahdağa qədər olan yolun çəkilişi üçün layihələndirmə işlərinə hazırlıq görülür. Həmçinin Bakı-Yalama dəmir yolu xətti təmir olunacaq, xəttə elektrik qatarları buraxılacaq.

C.Qurbanov Qəbələ şəhərinə dəmir yolunun çəkilişi planları barədə danışarkən qeyd edib ki, gələcəkdə Qəbələdəki Tufandağ qış-yay istirahət mərkəzi ilə “Şahdağ” kompleksini də dəmir yolu vasitəsilə bir-birinə birləşdirməyi düşünüür.

Naftalanda yeni sağlamlıq turizmi mərkəzləri inşa olunacaq

Naftalan son illərdə beynəlxalq turizm mərkəzinə çevrilib. Xarici turistlərin sayındakı artım şəhərdə yeni sağlamlıq mərkəzlərinin tikilməsini zəruri edir.

Bu fikir Naftalan şəhərində 2017-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunları və 2018-ci ildə qarşıda duran vəzifələrə dair keçirilən hesabat yığıncağında səslənib.

Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Natiq Aslanov qeyd edib ki, 2017-ci ildə şəfa tapmaq, eləcə də istirahət etmək məqsədilə Naftalana üz tutan yerli və xarici turistlərin sayı əvvəlki ilə müqayisədə 40 faiz çox olub. Bu dövrdə Naftalanın turizm obyektlərində 35 mindən artıq turist qeydə alınıb ki, bunun da 7309 nəfərini 62 ölkədən gələn xarici turistlər təşkil edib. Xarici ölkələrdən gələnlərin sayında isə 2016-cı ilə müqayisədə 32 faiz artım müşahidə olunub. Burada il ərzində daha çox Rusiya, Qazaxıstan, Özbəkistan, Türkiyə və Ukraynadan olan turistlər istirahət edib və müalicə alıblar. Ötən il Naftalana

Yaponiya, Cənubi Koreya, Çin, Hindistan, Kamboca, Kanada, Meksika, Braziliya və ABŞ-dan, Afrika respublikalarından, hətta Avstraliyadan turistlər gəlib.

Bildirilib ki, onmərtəbəli “Naftalan” mehmanxanasının yenidən qurulmasından sonra şəhərdə daha bir ikimərtəbəli müalicə mərkəzinin tikintisi davam etdirilir.

Hazırda şəhərdə fəaliyyət göstərən üçulduzlu və beşulduzlu 10 sanatoriya, istirahət və müalicə mərkəzi fəaliyyət göstərir ki, bu turizm obyektlərində gün ərzində 2200 qonağı qarşılamaq,

onlara yüksək səviyyədə xidmət göstərmək mümkündür.

O da diqqətə çatdırılıb ki, “TurStat” analitik agentliyinin məlumatında Naftalan şəhəri postsovet məkanında rusiyalılar arasında ən populyar müalicəvi kurort yeri sayılıb. Ötən il şəhərdə fəaliyyət göstərən turizm obyektlərinin nümayəndələri ölkədə və xaricdə keçirilən sərgilərdə iştirak edib, ziyarətçilərə Naftalan şəhəri, onun müalicəvi əhəmiyyətə malik olan Naftalan nefti və göstərdikləri xidmətlər haqqında ətraflı məlumat veriblər.

“Aralıq dənizi diyeti”

Portuqaliyada konfrans və sərgi təşkil edilib

Portuqaliyanın Beja şəhərində “Aralıq dənizi diyeti: mənbəyi, UNESCO tərəfindən qəbulu və əhəmiyyəti” mövzusunda konfrans keçirilib.

Kipr, Xorvatiya, Yunanıstan, İspaniya, İtaliya, Mərakeş və Portuqaliyadan olan ekspertlərin qatıldığı

iclasda 2013-cü ildə Bakıda keçirilmiş UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 8-ci sessiyasında “Aralıq dənizi diyeti”nin qurumun Qeyri-maddi mədəni irs siyahısına salınmasından sonra bu sahədə görülmüş işlər mü-

zakirə olunub.

Konfrans çərçivəsində “Aralıq dənizi diyetası: qey-

ri-maddi mədəni irs” adlı sərgi də açılıb. Sərgi martın 16-dək davam edəcək.

Özbəkistan Türkiyə ilə viza rejimini ləğv edib

Fevralın 10-dan Özbəkistanda 39 ölkə ilə sadələşdirilmiş viza rejiminin tətbiqinə başlanılıb. Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şövkət Mirziyoyevin imzaladığı fərmana əsasən, 10 fevral tarixindən həmçinin Türkiyə, İndoneziya, Cənubi Koreya, Malayziya, Sinqapur, Yaponiya və İsrail vətəndaşları üçün ölkəyə giriş vizası aradan qaldırılıb.

Fərman turizmin inkişaf etdirilməsi məqsədilə verilib. Sözügedən ölkələrin vətəndaşları Özbəkistanda 30 gün müddətində vizasız qala bilərlər.

Yubiley ovqatı hələ salona keçməmiş teatrın foyesində duyulurdu. Ona görə yox ki, S.Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında qələbəlik idi, tamaşadan öncə foyədə canlı musiqi səslənirdi. Onsuz da bu teatrda qələbəlik də, tamaşa öncəsi musiqi səslənişi də adi haldır. Sadəcə, foyədə düzənlənmiş "Teatr həyatdır!" adlı böyük fotosərgi, aramla yelənən, üstündə "7:0 Şarovskinin xeyrinə" yazılmış iri bəyaz şar işarə edirdi ki, bu axşam adi axşam deyil!..

Bəli, doğrudan da, 10 fevralda teatrın cəfakəşi, aktyoru, baş rejissoru, Azərbaycanın Xalq artisti Aleksandr Şarovskinin 70 yaşı tamam olurdu. Hələ bir gün əvvəl ən böyük hədiyyəsini almış - Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərencamı ilə "Şərəf" ordeninə layiq görülmüş yubilyarın sənət və həyat bayramı idi.

Yubileyə gəlmiş mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev elə foyədə öz təbrikini jurnalistlərlə paylaşıdı: "Bu gün Aleksandr Şarovskinin yubileyinə toplaşmışıq. Biz onu həm yubiley, həm də "Şərəf" ordeninə layiq görülməsi münasibətilə təbrik edirik. Bu təltif cənab Prezidentin apardığı multikulturalizm siyasəti çərçivəsində Rus Dram Teatrının fəaliyyətini qiymətləndirməsi deməkdir. Çünki bu səhnədə həm rus, həm dünya, həm də Azərbaycan ədəbiyyatının klassik və müasir nümunələri oynanılır. Bu teatr mədəniyyətlərin vəhdətidir. Biz şadiq ki, Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrının öz tamaşaçı auditoriyası var. Sözsüz ki, bu işdə kollektivin, ona rəhbərlik edənlərin əməyi böyükdür. Aleksandr Şarovski tanınmış ziyalı, teatr və ictimai xadimdir. Bu gün mən, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycan mədəni ictimaiyyətinin adından Aleksandr Yakovleviçi təbrik edir, ona yaradıcılıq tapıntıları və uğurlar arzulayıram. Qoy hələ neçə illər tamaşaçılar onun quruluş verdiyi tamaşalardan zövq alsın".

Salona keçirik. Görkəmli rejissoru təbrik etməyə gələnlərin əllərindəki çiçəklərin ətri xanım tamaşaçıların vurduqları ətirin rayihəsini üstələyir. Gənc aktyor Oleq Əmirbəyov əlində qırmızı qovluq səhnəyə çıxır və təəccüb içində zənn edirik ki, deyəsən, bu yubiley də elə alışdıqlarımız kimi olacaq. Amma yox, Oleqin ardınca səhnədən salona düşən əli məcməyili cavan oğlanlar bizi təəccübləndirir. Demə, onlar yubilyarın şərəfinə lap balaca, Qurbanəli bəy demişkən, üskük boyda qədərhlərdə içki və yanında kanapə qəlyanaltı ilə "aperativ", yəni iştaha açan, boğaz yaşladan məzə paylayırlar. Əslində, bu axşam hər kəsin iştahası sənət ruhlu söhbətə, xoş zarafat və səmimi təbrikə köklənmişdi...

Yubilyar isə özünü çox gözletmədi. Səhnəyə çıxan Aleksandr Yakovleviç çıxışına səhər yazdığı teleqramın mətnini söyləməklə başladı. Bir gün əvvəl "Şərəf" ordeni ilə təltif olunmuş yubilyar ölkə

başçısına ünvanladığı minnətdarlıq teleqramında ifadə etdiyi hisslərini hər kəsə paylaşıdı.

Sonra isə əsl baş rejissor kimi yubiley gecəsinin məsuliyyətini və ağırlığını öz boynuna çəkərək əvvəldən sonadək səhnədə qaldı. Bakının mərkəzində Beşmərtəbə tərəfdə, köhnə Çadrovı küçəsində keçən uşaqlığını, əziz qonşularını yada saldı, o zamandan canına-qanına hopmuş multikulturallığı, dini, dili ayrı insanları bu fərqlərə rəğmən sevdini bəyan etdi: "Siz bu gün ona görə burdasınız ki, mən sizi sevirem! Sizi sevdimi hamınıza deməliyəm!"

Ömrünün əlli ildən çoxu teatra bağlı olan Şarovski onun sənət taleyində böyük rol oynamış insanları xatırladı... Bu xatirələrdə kim yox idi? İlk direktoru Zəfər Nemətov, yaddaqalan rejissorlardan biri Yuli Qusman, tərəf-müqabilləri Falkoviç, Qruber, Şirye, Adamov, Ginzburq, Tumarkina...

Son illər arada bir səhnəyə çıxan Aleksandr Şarovski yubiley gecəsində iki monoloq söylədi: biri sənət tarixində qalan tamaşadan, biri də arzuladığı əsərdən. Hüseyn Cavidin "Şeyx Sənan" dramının baş qəhrəmanının monoloqu bizi keçmişə aparıb yaddaşımızı təzələsə də, arzusunda olduğu Qriqori Qorinin "Ehsan duası" pyesindən qoca Tevye'nin monoloqu gələcək tamaşadan bir ismarış kimi qarşılandı.

Əgər aktyorların improvizələri, gözlemədiyimiz çıxışlar olmasaydı, bu, tanışımız Rus Dram Teatrı olmazdı ki! "Üç donuz balası" tamaşasının qəhrəmanları görkəmində səhnəyə çıxan xalq artistləri Məbud Məhərrəmov və Səfa Mirzəhəsənov, Əməkdar artist Fuad Osmanov şikayətlərini baş rejissora çatdırdılar. Yəni, Osmanov dedi ki, nə qədər evdə sözü keçməyən, ya da aldadılan ərləri oynamaq olar? Mirzəhəsənov dilə gəldi ki, özündən xeyli yaşlı ata rollarından yorulub. Məhərrəmov isə şikayətləndi ki, Fuadla Səfanın atalarını oynamaqdan bezib! İndisə onlar istəyirlər ki, nağıl dolu həyata - uşaq tamaşalarına qayıtsınlar. Düzü, baş rejissorun vədi aydın olmasa da, bu üçlüyün bir az sonra

ki çıxışı göstərdi ki, böyüklər üçün tamaşalardakı rollarının öhdəsindən lap yaxşı gəlirlər.

Gecədə təbrikləri də eşitdik. Oleq Əmirbəyov Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi, Rusiya Teatr Xadimləri İttifaqı və Moskvanın "Satirikon", V.Mayakovski və Y.Vaxtanqov adına teatrları, Tbilisi Dövlət Rus Dram Teatrı və ayrı-ayrı teatr xadimlərindən təbriklərin daxil olduğunu söylədi. Amma şəxsən təbrikə gələnlər də az deyildi. Məsələn, "teatrın yeddi gözəli"nin - gənc aktrisaların musiqili çıxışı, "Büllur sarayda" tamaşasında Xalq

"Dram artistləri oxuyur"

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrının aktyoru, Kalmıkiya Respublikasının (RF) Əməkdar artisti İlham Əsədov Elista şəhərində keçirilən "Dram artistləri oxuyur" adlı yeni teatr layihəsində iştirak edir. Layihə Kalmıkiya Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi və Kalmık Milli Dram Teatrı tərə-

findən həyata keçirilir.

"Çaqan Sar" kalmık milli bayramı münasibətilə təşkil edilən konsert proqramında aktyorun ifasında kalmık və Azərbaycan dilində mahnılar səslənəcək.

Aktyor 2016-cı il martın 8-də Elista şəhərində Beynəlxalq qadınlar gününə həsr olunmuş konsert proqramı ilə çıxış edib. Kalmıkiya Mədəniyyət Nazirliyinin fəxri fərmanı və təşəkkürnamə ilə təltif olunub.

7:0 məhəbbətin xeyrinə!

artisti Brilyant Dadaşovanın ifasında səslənən "Mənim sevgim" mahnısını müğənninin səhnədən oxuması yaddaqalan təbriklər oldu. Amma əsl təbrik yubilyarın həyat yoldaşı, Əməkdar artist Natalya Şarovskayadan gəldi. A.Şarovskinin quruluş verdiyi "Fedra" tamaşasında parlaq baş rol yaratmış aktrisa elə Fedranın libasında səhnəyə çıxaraq, öz qəhrəmanının improvizə olunmuş monoloqu ilə sevgisini etiraf etdi.

Musiqili-rəqsli, xoş zarafatlı yubiley gecəsi teatrın bütün aktyor heyətinin səhnədə rəqsi ilə, atəşfəşanlıq və zər yağışı ilə başa çatdı.

"Teatr həyatdır!" adı verilmiş yubiley gecəsindəki şarların üstündəki "7:0 Şarovskinin xeyrinə" yazısının yaşanmış illərdən başqa, bir mənası da var idi. O, uşaqlıqda futbolçu olmağı arzulamışdı, amma aldığı ciddi zədə üzündən "Neftçi"nin oyunçusu olmaq istəyilə vidalaşmışdı. Biz də yazımızı "7:0 məhəbbətin xeyrinə!" adlandırdıq. Niyə?

Gənc Şaşa teatrı sevməşəydi, bu sənətə gəl-

məzdi...

Sənətini sevməşəydi, teatrda qalmazdı...

Bakını sevməşəydi, bu şəhərin ruhunu öz tamaşalarında yaşatmazdı...

Azərbaycanı sevməşəydi, vətənin çətin günlərində teatrı yaşatmağa çalışmazdı...

Tamaşaçıları sevməşəydi, onların bəyənəcəyi əsərlərə quruluş verməzdi...

Aktyorları sevməşəydi, onların istedadının parlamasına şərait yaratmazdı...

Həyatı, yaradıcılığı bu qədər sevməşəydi, 70 yaşında da planlar qurmazdı.

O axşam Aleksandr Yakovleviç səhnədən çox xatirəsini paylaşıdı. Həmin xatirələrdən birini yəqin ki, heç vaxt unutmam.

"...Anam evdə olmayanda mənə qonşumuz Sara xala baxırdı. Sara xala dükanə, bazara getməli olanda, mənə də özü ilə aparardı. Bir də gördüm ki, yol getdiyimiz yerdə mənə ayaqlarının ucunadək uzanan qara çadrasının altında gizlətdi. Bir dəfə soruşdum ki, Sara xala, niyə belə eləyirsən? Cavab verdi ki, xoşuma gəlməyən

adamlarla qarşılaşanda belə eləyirəm ki, səni gözə gətirməsin, bala...

Sara xalanın böyük oğlu Muxtar da mənim ən böyük havadarım idi. Bir dəfə necə oldusa, "Azdrama"-nın qabağındakı meydanda uşaqlarla oynayanda kimse mənə vurdu. Ağlaya-ağlaya Muxtarın üstünə getdim. Muxtar elə pijamada, ayaqyalın yolu keçib meydana gələn kimi mənə dedi: "Kef elə, balaşal!" O vaxtdan bəri mənə göz dəymir, özüm də kef edirəm!"

Gülcahan Mirməmməd

Öncə, bir anlığa, gözəlimiz ədəbiyyatın “formaca milli, məzmunca sosialist” dövrünü xatırlayaq və onun elə o çağ ədəbi tənqidinin işlək ibarələrindən olan “tarixi-müqəddəm” yaradıcılıq formulunun fərqiə varaq. Belə ki, milli məzmun-mahiyyət dərdin olmasaymış, kalan qonorarlı, “leçko-missiya” imtiyazlı, xüsusi təşkil-təhriki zallar-salonlar dolu alqışlı bir siyasi meydanda formaca “Sosialist Əməyi Qəhrəmanı”lığı göstərib, “xalq şairi”liyi etməyə nə varmış...

...“Ön söz”:

Görəsən, indilərin tele-şou meydanlarında “mən onlardan yaxşı şairəm!” iddialı supernihilistciklər eləncik bir dövrdə yaşasaydılar, neçə faizi Vahabzadəlik (hələ Hüseyn Cavid-Mikayıl Müşfiqlik, Əhməd Cavad-Almas Yıldırımliq... demirəm!) edə bilərdi?..

Gen sözü:

Qeyri-adi poetikliyi qədər də seçkin milli-dramatik ömür yaşamış bu şair xeyli dahi-düha sənətkarlar “miras”ına malik Azərbaycan oxucusunu dövrün poetik “hadisə”si hesab edilən “Şəbi-hicran” (öncələr qələmə aldığı gözəl nümunələr bir yana) poeması ilə salamlayıb; “Sənət göylərində üzür Füzuli, Könül bağçasından öz qələmiylə Al-əlvan çiçəklər üzür Füzuli” kimi misralarla...

İndi, həmin poemasında Türk dünyası poeziyasının Allah-bəndəvi EŞQ simvolunu “Gələndə Məhəmməd gəldin cahana, Gələndə “Füzuli getdi” dedilər” söyləmiş bu şairin bu dünyadan gedimilə ilgili yazımı necə və nədən başlayım ki, onun, heç olmasa, öz Ustadı ruhuna yanib-yansıtdığı “getdi” epiteti “liman”ına yan ala bilsin...

Bəlkə, məlum “Gülüstan”dan 40 il sonrakı poemasında (“İstiqlal”) böyük DƏRDilə getdiyi Güney və Qarabağ ƏLƏMimizin birincilə bağlı yazdığı:

*Özündən, sözündən qaçaq dilimiz
İslanıb üşüdü qarda-çisəkdə,
Yüksək məqamlarda yasaq dilimiz
Qısılib yaşayır kənddə-kəsəkdə -*

kimi misra-mətləblərindən başlayaq?

Yox, bu yazı onun anım gününə dairdir; onsuz da sevrələrinin hal-əhvalı o söz...

Deməli, bu an şairin xoşovqat şeirlərindən birini ayağa çəkməli:

*...Taleyim daş atdı - başımı yardı,
Buna daş neyləsin, daş bəhanədir.*

*...Bəxtiyar, bəxtindən oldun gileyli -
Bu da sənin üçün xoş bəhanədir...*

Və... ümummilli qəlb şairimizin bu poetik “bəhanə”ləri onun (lakin həm də layiq olmayanların da!) daşdığı “Xalq şairi” adı ilə bağlı çoxdankı bir qənaətimi oxucularla bölüşməyimə publisistik bir “bəhanə” verdi. Deyim ki, söyləyəcəyim qənaət, həm də şeirlərinin birində “alim(müəllim!) Bəxtiyarla şair Bəxtiyar” analogiyası vermiş bu poetik pədaçoqun öz mühazirələrinin birində toxunduğu (əlbəttə, həmişə olduğu kimi, milli müstəvidə!) “rəsonallıq”-“irrasionalıq” məsələsilə bağlı qeyri-adi şərhindən qaynaqlanıb. Belə ki, deyirəm bəlkə, H.Cavid, M.Müşfiq, M.Şəhriyar, B.Vahabzadə və bu böyük millizadələrimizin haqq-halal “sonbeşik”ləri sanılıb-sayılan M.Araz və X.Rza rəsmi olaraq “Millət Şairi” adıyla fərqləndirilsinlər? Yaxud, heç olmasa, media, sosial şəbəkə və ümumitqdə bu “təyinat”la xatırlansınlar. Yəni, məlum dövrlərdə ölüm və digər zərbə-zədələr almış bu millizadələr ovaxtların xalq kütlələri “statistika”sında yalnız cild-cild “Seçilmiş əsərləri”lə seçilmiş ləbbəhçilərdən, “qafiyə istehsalçıları”ndan seçdirilsinlər...

Millət Şairi

84 illik ömrünün bütün şüurlu dövrünü Cümhuriyyət Qələm-Qəlbilə yaşamış Bəxtiyar Vahabzadə...

Bu, sadəcə, sözügedən halal-kristal milli şəxsiyyətlərimizin bütün ömürləri uzunluğunda mübarizə apardıqları müasir plüral-demokratik dövrümüzə ədəbi-fantasmaqorik bir təklif...

Onlar tək elə şair yox, Qələm qılınclı mübariz, mücahid, sözün real və müstəqim mənalərində şəhid, hər iki dünyalıq Müəllimdirler...

Məsələn, onlardan, həm də ali məktəb müəllimi olmuş üçü - H.Cavid, B.Vahabzadə, R.Rza - öz milli qeyrət antenalarıyla tutduqları ictimai-siyasi mətləbləri total izləmə antenali auditoriyalarda müxtəlif eyham-epitet və “konspirativ” frazeologizmlərlə tələbələrində çatdırırdılar. Deyirdilər, Şəhriyar deyir ki; “Eşq əhlisiz - məni yaxşı qanarsız, Gözlər yağış yağdırmasa, yanarsız!” Ərz edirdilər ki,

“...ay uşaqlar, bizim yazdıqlarımızı bir oxuyursuzsa, dediklərimizə iki diqqət yetirin. Çünki biz indi auditoriyalarda yalnız sizə deyə bildiklərimizi siz sabahlarda bütün xalqa demək imkanı tapa bilərsiniz”...

...Və 1980-lərin sonlarında biz bu müqəddəs imkanı tapdıq.

“Kontekst”ində bir az “avtoqraf”iklik də olan bu “dolangel”likdən sonra keçək məşhur “özündənnarazı” (“Bir ondan razıyam ki, özümdən narazıyam”) qəhrəmanımızın obraz-odasına.

Onun məşhur şairkən söyləyəcəyi “özündənnarazılıq” arsenalının bünövrəsi hələ adı “pioner”liyində qoyulubmuş; “Lenin mənim babamdırsa, bəs onda atam Mahmudun atası nəyimdirdi?!” Komsomolçuluğunda isə, tay-tuşlarına (axırına çıxılmaqda olan) cümhurçuların “qansalan” şeirlərindən söylər, hərdən də, hələ könlündən dəfə-dəfə kiçik əlinə qələm götürüb, yaxın gələcəkdə barlayıb-parlayası müdrikliyindən xəbər verən mürgülər yazarmış və nəhayət, -

“Gülüstan”!..

Ötən əsrin 50-ci illərinin ortalarından şəxsi düşüncələrdə, ictimai künc-bucaqlarda, xüsusən Azərbaycan Dövlət Universitetində

başlayan milli azadlıq hərəkatının öncüllərindən olmuş bu böyük “milli xuliqan”ın qələminə, 1958-ci ildə yazdığı (1959-da doğma yurdundakı “Şəki fəhləsi” qəzetində çap etdirdiyi) bu poetik bomba-poeması səbəbindən məxfi yasaq qoyulur, üç il sonra ADU-dan (BDU) “millətçi” damğası ilə qovulur.

Lakin bu alovlu şair-müəllimin daha da məşhurlaşib-sevildiyini sezən “yuxarı” iki il sonra onu universitetə bərpa etməli olur. Total Stalin sərtliyindən sonra getdikcə yumşalmağa məcbur olmuş rejim xeyli ehtiyatkarlığa məhkum etdiyi bu millətqələm şairi “Neçə vaxt səngərdə hey ulaşıdılar, Gülüstan kəndində sövdalaşdılar - Bir ölkə ikiyə ayrıl-sın deyər!” kimi siyasiliklərdən “Yarım o tayda qaldı, Yarım bu tayda qaldı, Toyum burda çalındı, Yarım o toyda qaldı” kimi nəqliliklərə endirsə də, onun millətəvaz dilini kəsə bilmir. O, Bütün və Bütöv Azərbaycana nisbətə çox-çox balaca auditoriyalarda bəlacə-bəlacə mətləblərdən danışır. Beynimizə yeridilməsilə kifayətlənilməyib, iliyimizə işlədilməyə çalışılan “ikinci” (sözde) ana dili“miz”in, “birinci” (heç sözde də etiraf edilməyən!) ana dilimizi sıradançıxarma (xüsusən paytaxtımızda!) kampaniyası çağlarında “Ey öz doğma dilində danışmağı ar bilən fasonlu ədəbazlar, Qəlbini oxşamır qoşmalar, telli sazlar. Bunlar qoy mənim olsun, Ancaq Vətən çöreyi, Sizlərə qənim olsun!” kimi milli hayqırıtlar edir, yığıncaqlarda (məsələn, Xarici Dillər İnstitutundakı görüşdə) “öz ana dilini sevməyən övladla atasından bixəbər “oğul” arasındakı elə bir fərq yoxdur” kimi zərənarqonlara yol verməli olurdu.

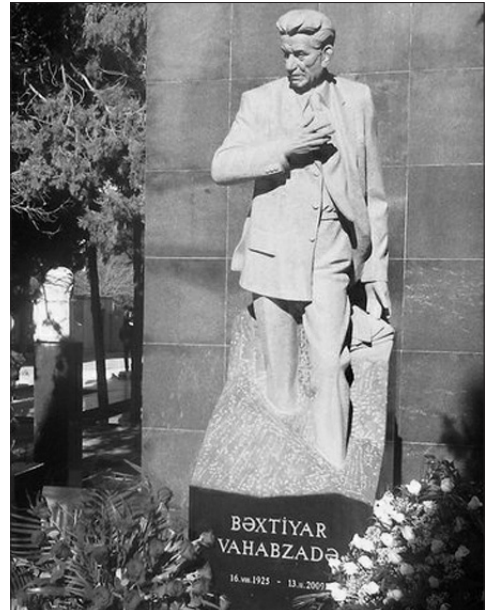
Bir kərə də “ovaxtadək 410 min kvadrat kilometr olan ərazimiz, ona-buna peşkəş edilməklə 86,6-sı qalıb!” deyərək, auditoriyada bir xeyli çing-i-qığılcımlanıb, belə bir od tutdu: “Bizim tarixçi alimlər həsəd aparılsa adamlardır; ölkənin, xalqın başına gələn qəza-qəderləri buz kimi qələmlə yazı bilərlər. Məsələn: “1813-cü il oktyabrın 12-də imzalanan “Gülüstan sülh müqaviləsi” Azərbaycanın ikiyə bölünməsinə gətirib çıxardı”. Siz bu cümlədəki rahatlığın... həyəcənsizliyin fərqiə varə bilirsinizmi, ay yüz əlli ildən çox səbrlilərimizin nəvələri?! Əlbəttə, mən özüm də daxil...”

Onun “milli həzinlik” dəmlərinin “pik” məqamlarında adətən, təəssübkeş (lakin həm də gərgin!) bir susurluğa qər qərdən tələbələr bu dəfə bir-birilə “beyt”ləşdilər:

*- Niyə bu günə düşdün
Ay mənim məmləkətim?
Özüme düşmənlərlə
Aşıb-daşan sərvətim!*

*- Necə dözdün bir belə
Müsbətə, müşkülə,
Çəkdiyi sitem ilə
A yollaşan millətim?!*

*- İstəyirəm çaşmaya,
Dərdiylə yollaşmaya,
Bir daha qullaşmaya
Xan oğlu, xan millətim!..*

Ogündən-bugünə hər zər-zor məqamlarında Bütöv Azərbaycan öz sərhədləri, bütün Türk dünyası isə ayrı-ayrı oba-elatları qapsamında bu şairi beytləşmədə:

*Bir pərdənin iki səsi -
Biri sənən, biri mən...*

Şam əgər yanırsa, yaşamır demək,
Onun da həyatı yanmağındadır...*

İnsan insan olur öz hünəriylə,
Millət, millət olur xeyir-şəriylə,
Torpağın bağrına cəsədləriylə,
Azadlıq tumunu əkdiləşdilər...*

Bu xalqın adlı-sanlı adamları da məclis-mərekələrdə bu şairin ruhi ünvanını mübarək sözlərlə dualayırlar: “Bəxtiyar Vahabzadə milləti daim ovxarda saxlayan şairimiz kimi yaşadı və bu kəsər-əsərdən hələ bizim gələcək nəsillər də faydalanacaqlar” (Anar), “B.Vahabzadə dövrünün vətəndaş-şairi, filosof-şairi, üsyançı-şairi kimi yaşadı və milli istiqlalımızı bərpa edən “mülki ordumuz” üçün saysız-hesabsız vətəndaş-əsgər yetişdirdi” (N.Cəfərov), “Uzun illər Türk dünyasına milli-mənəvi özgürlük, doğma qardaşlıq, birlik, poetik bahar ixrac edən Bəxtiyar nə xoş ki, Azərbaycanın siyasi baharını - azadlığını, müstəqilliyini də gördü” (adını unutduğum bir Türkiyə aydını)...

“Yaşamaq yanmaqdır” mahiyyətli bu şairin özü isə, “Muğam” poeməsindəki yanğısını söndürmək üçün Qarabağın işğaldan azad olacağı günü gözlədiyini deyirdi...

O, nələr demirdi!..

Bu xalq bu şairin millət haqqı yazdığı, düşüncə-düşüncəsi qədər danışması üçün onun arzuladığı biçim-seçimdə - İrəvan-Göyçə-Zəngəzurlu, Dərbənd-Borçalı-Cənublu, bir sözlə, - Bütöv Azərbaycanlı yaşamağıdır...

Sovet rejimində fiziki cismindən, iş-gücündən, “qlavlit” süzgəcindən keçirilərək çap edilən kitablarından qat-qat böyük olan bu milli-mənəvi Varlıq hər addım başı kölgələndirilsə də, cürbəcür mənəvi məhrumiyətlərə məruz qalan millətinin dərdlərini söyləmək cəhdlərindən yorulub-usanmadı. 20-dən çox poemasında, hadisələri gah tarixə, gah başqa ölkələrə “zərəntərsfer” etməklə yazdığı neçə-neçə pyesində rəmzlər, müxtəlif ədəbi üsullarla bəyanladı və Sovet diktaturasını birbaşa ifşa edən əsərlərini sonralar “Sandıqdan səslər” başlığı altında nəşr etdirdi...

Nəhayət...

13 fevral, 2009. 84 yaşında...

Ancaq... “nə bilmək olar”, ulu muğamlarımızdan birinin “maye”sinə etdiyi vəsiyyətinə qüvvət, bəlkə, doğrudan da, bir gün onu “oyandırdı muğam”?..

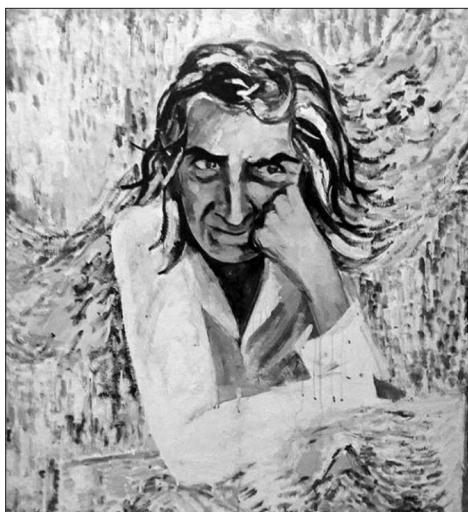
Tahir Abbaslı

Sabir Hüseynov taleyini rəssamlığa bağlayan, yaradıcılığını Azərbaycan incəsənətinin zənginləşməsinə yönəldən sənətkarlarımızdandır. O, 1978-ci ildə Əzim Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Məktəbini bitirib, 1987-ci ildə Tbilisi Rəssamlıq Akademiyasının Rəngkarlıq və bərpəçilik fakültəsindən məzun olub. Bakıda - o vaxtlar İçərişəhərdəki Bəylər məscidində yerləşən Rüstəm Mustafayev adına bərpə emalatxanasında respublikanın ilk bərpəçirəssamı Fərhad Hacıyevin yanında sənətin sirlərinə yiyələnib.

Bərpəçirəssam 1991-ci ildə paytaxtda keçirilmiş sərgidə iştirakı ilə özünün yaradıcı potensialını sənətseverlərə və həmkarlarına nümayiş etdirir. Bir çox ölkə nümayəndələrinin də qatıldığı sərgidə gənc rəssam xüsusilə Yunanıstandan gələnlerin rəğbətini qazanır. Bu da onun Yunanıstanın Meqala şəhərində fərdi sərgisinin keçirilməsi ilə nəticələnir. Altmış rəngkarlıq əsərinin nümayiş olunduğu sərgi yerli sənət məkanında böyük marağa səbəb olur. Sabir Hüseynovun müxtəlif təltif və diplomlara layiq görülməsi, iki əsərinin Yunanıstan Milli Muzeyində saxlanması da sənətinin yüksək dəyərləndirilməsinin ifadəsidir.

Sabir Hüseynov bir müddət İstanbulda qalereyalarda bərpəçirəssam kimi çalışıb, İstanbul, Ankara və İzmirdə fərdi sərgiləri keçirilib. Bu illər ərzində təsviri sənət və bərpəçilik sahəsində kifayət qədər nəzəri-praktik təcrübə toplayan sənətkar hazırda Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında həm rəngkarlıq, həm də bərpəçilik metodikası üzrə pedaqoq kimi fəaliyyət göstərir.

Onun bərpəçiliklə yanaşı, məşğul olduğu rəngkarlıq sahəsində də yaradıcılıq uğurları diqqətçəkəndir. Bu sahədə ərsəyə gətirdiyi ilk əsər Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbində oxuyarkən tamamlandı. "Qaynaqçı" kompozisiyası olub. Bundan əlavə, o, tələbəlik illərində də bir çox mənzərələr, İçərişəhər motivləri, Abşeron təbiətini və neft mədənlərini əks etdirən lövhələr çəkib. Bütün bu çoxsaylı əsərlər akvarel və yağlı boya ilə işlənib.

Milli ənənələrdən yaradıcılıqla istifadə tendensiyası Sabir müəllimin əsərlərinin ana xəttini təşkil edir. Nənələrimizin, analarımızın gündəlik həyatı, onların obrazlarına fərdi üslubda yanaşmaq rəssamın yaradıcılığının əsas xüsusiyyətləridir. Elə onun rəssamlığa meyil göstərməsinin kökündə də xalq həyatına bağlılığının xüsusi rolu olub.

Bərpəçirəssam ömrü

Sənətkar bunu həm də qərribə bir hadisə ilə əlaqələndirir: "Uşaqlığım Qərbi Azərbaycanda - Zəngibasar mahalının Uluxanlı kəndində keçib. Qış aylarında əhali özünü yənəcəqlə təmin edə bilmədiyindən, çox soyuq aylarda məktəblər bağlanırdı. Belə günlərin birində rəsm çəkməyə başladım və bu

sahəyə marağım artdı. Bunu gören əmim mənə qonşu Zəhmət kəndində yaşayan, Azərbaycanın Əməkdar rəssamı Cabbar Quliyevin yanına apardı və ilk dəfə orada yaradıcılıq emalatxanasının böyük bir aləm olduğunu gördüm. Beləcə, ilk maraq və Cabbar müəllimlə tanışlıq mənə sənətə gətirdi. Bundan peşman da deyiləm. İkinci dəfə dünyaya gəlsəydim, yenə də rəssam olardım".

Rəssamın "Səttar Bəhlulzadə", "Qadın", "Sara nənə", "Sara nənə gül yığır", "Qovurma bişirən ana", "Mərdəkan qalası", "Fatmayı məscidi", "Qədim İrəvan" kimi müxtəlif janrlı əsərləri vurğuladığımız məziyyətləri özündə yaşadan sənət nümunələridir.

"Səttar Bəhlulzadə" portretində görkəmli fırça ustasının fərdi, psixoloji xüsusiyyətləri çox dolğun şəkildə təsvir edilib. Xalq rəssa-

minin realizm ənənələrinə müvafiq işlənmiş simasında bir qədər qəmgin, fikirli olduğu duyulur. O, bir əlini üzünə tutaraq baxışlarını uzaqlara zilləyib. Baxışları onun xəyallar dünyasında olduğunu göstərir. Bütünlükdə əsər statik görünməyə, arxa fonda təsvir olunan rəng qamması, o cümlədən obrazın saçının dalğavari quruluşu rəsmə dinamika bəxş edib. Fonda qırmızı, ağ, narıncı, mavi, bənövşəyi, göy rənglərin sintezi böyük mənzərə ustasının mənəvi-yaradıcı dünyasına "körpü" kimi qəbul olunur.

Sabir Hüseynovun yağlı boya ilə məişət janrında yaratdığı əsərlərdən biri "Sara nənə gül yığır" kompozisiyasıdır. Tabloya baxdıqda diqqəti ilk olaraq Sara nənənin obrazı cəlb edir. O, bir əli ilə həvəslə gül yığır, digər əlindəki qaba qoyur. Üfüqi formatlı əsərin rəng həllinə gəldikdə isə onun qarışıq, bir-biri ilə sintezdə olan rənglərdən təşkil olduğunu deməliyik. Qadının simasına diqqət yetirəndə onun həyəcanlı olduğu görünür. Keçirdiyi hislər ətraf aləmin dinamikası qarşısında susqun hal alır. Simasında təbəssüm olmasa da, gördüyü işdən məmnunluğu aydın duyulur. Əsərdə Sara nənənin sevimli məşğuliyyətinin qabardılması da bundan irəli gəlmişdir.

Sabir müəllim yeni mövzu tapmaq üçün özünü oda-suya vuranlardan deyil. Onun üçün həyatda görünənlərin hamısı əsər mövzusu ola bilər. Əsas məsələ mövzuya necə, hansı baxış bucağından yanaşılmasıdır. Bu mənada onun "Anamın tikmiş tikməsi, çörək yapması, ev süpürməsinə təsvir etməyi sevirdim. Çünki 84 yaş var və bu işlərlə məşğul olması mənə maraqlı gəlir, gördük-lərimi təsvir etməyə ruhlandırır" sözlərində də böyük həqiqət vardır.

Rəssamın tablolarında əks etdirdiyi iç dünyasının - sevincin və kədərini ifadəsini duymaq mümkündür. Əsərlərində sənətkar dünyagörüşünün bədii izləri sanki nəfəs alır.

Ziyarət Cabbarova
Azərbaycan Dövlət
Rəsm Qalereyasının əməkdaşı

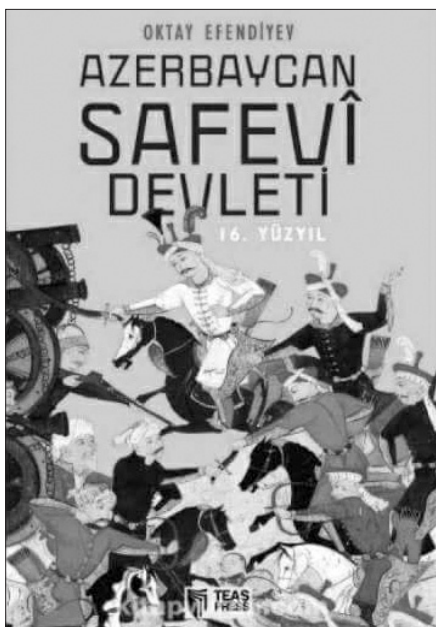
Azərbaycanın tanınmış tarixçisi, Səfəvilər dövrünün tədqiqatçısı, AMEA-nın müxbir üzvü Oqtay Əfəndiyevin (1926-2013) "Azərbaycan Səfəvilər dövləti" kitabı Türkiyədə nəşr olunub. Böyük marağa səbəb olan kitabı Türkiyə türkcəsinə soydaşımız, tarixçi alim, Karabük Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr fakültəsinin bölmə müdiri, dosent Əli Əsgər çevirib.

Onun sözlərinə görə, Oqtay Əfəndiyevin "Azərbaycan Səfəvilər dövləti" kitabı gənc yaşlarında oxuduğu kitablardan biri olub: "Türkiyəyə gəldikdən sonra, yeni təxminən 20 il əvvəl bu kitabı tərcümə etmək istədim. Təbii ki, bu qədər elmi dərinliyi olan bir əsəri tərcümə etmək asan iş deyildi, bu iş yetkinlik, kamillik tələb edir. Nəhayət, bir neçə il əvvəl TEAS Press nəşriyyatının sifarişləri ilə kitabı tərcümə etməyə başladım".

Həmsöhbətim bildirdi ki, kitabı rus dilində olan variantından çevirib: "Bu tərcümə təxminən ikillik zəhmətli, eyni zamanda, son dərəcə

"Azərbaycan Səfəvilər dövləti" Türkiyə türkcəsində

cə zövqlü bir işin məhsuludur. "Azərbaycan Səfəvilər dövləti. XVI əsr" kitabı 1981-ci ildə rus dilində yazılıb, 1993-cü ildə Azərbaycan dilinə tərcümə edilib və nəşr olunub. Tərcümə üçün əsas götürdüyümüz kitab 1981-ci ildə rusca yazılmış variantdır. Azərbaycan dilində olan variantda tərcümədən qaynaqlanan səhvlər var. Düşünürəm ki, Oqtay Əfəndiyevin bu kitabı Azərbaycanda yenidən nəzərdən keçirilməli, ciddi elmi redaktədən sonra təkrar nəşr edilməlidir. Yer, şəxs adları, hadisələr və s. ilə bağlı səhvlərə yol verilib. Türkçəyə tərcümə zamanı işimizi çətinləşdirən bir çox məqamlar da bunlarla bağlı idi. Bu işdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında Oqtay Əfəndiyevlə birlikdə çalışmış, alimin yetirmələrindən olan dəyərli tədqiqatçı,

həmkarım Namiq Musalıya nə qədər təşəkkür etsəm, azdır. Onun

köməyi ilə tərcümə zamanı bir çox texniki xəta, mənbə, hadisə və tarixlərlə bağlı səhvlər aradan qaldırıldı".

Əli Əsgər kitabın tərcüməsinin Türkiyədə tarixi araşdırmalar ədəbiyyatına töhfə olacağını dedi: "Şah İsmayılın yaratdığı Səfəvilər dövləti Azərbaycan torpaqlarını birləşdirmək, ölkənin sosial, iqtisadi, siyasi və mədəni inkişafı baxımından olduqca mühüm rol oynamışdır. O.Əfəndiyev müxtəlif dillərdə Orta əsrlər tarixi mətnlərini diqqətlə araşdıraraq dövrün ictimai-siyasi vəziyyəti, təzadlı xüsusiyyətləri, tarixi hadisələrin gedişatı barədə zəngin təəssürat yaratmağa nail olmuşdur. Müəllif Səfəvi xanədanının milli mənşəyi ilə bağlı ayrı-ayrı tarixçilər tərəfindən irəli sürülən iddiaları da dəlillərlə təkzib edərək Səfəvilər sülaləsinin türk əsilli ol-

masını bir daha sübut edib".

Həmsöhbətim bu əsərin Türkiyə türkcəsində çap edilməsinin əhəmiyyəti ilə bağlı başqa məqama da toxundu: "Biz XXI əsrdə yaşayırıq. Osmanlı-Səfəvi müharibələrindən yüz illər keçib. Həmin dövrdə Avropa dövlətləri iki müsəlman və türk dövlətini müxtəlif bəhanələrlə bir-birinə qarşı müharibəyə təhrik etdi, onları zəiflətməyə çalışdı. Artıq türklər həm Azərbaycan, həm də Anadoluda millətləşmə prosesindən keçmiş, milli şüuru yetkinləşmiş bir cəmiyyətdir. Anadolu türklüyü və Azərbaycan türklüyü təbii strateji müttəfiq, dost və qardaş kimi öz birliklərini dəfələrlə sübut etmişlər. Amma, təəssüf ki, hələ də günümüzdə keçmişin qaranlıq düşüncəsindən qurtula bilməmiş insanlarla qarşılaşıırıq. Ən təəssüf doğuran odur ki, bu məsələlərlə bağlı səviyyəsiz müzakirələr çox vaxt elmi müstəvilərə keçir. Oqtay Əfəndiyevin "Azərbaycan Səfəvilər dövləti" tarixi kitabı bu cür məhdud dünyagörüşü olanlara tutarlı elmi cavabdır".

Mehparə Sultanova
Ankara

Azərbaycan xalçalarında ölkəmizin rəngarəng təbiətinin bütün gözəlliyi - dənizlə səmanın maviliyi, meşələrin yaşıllığı, dağların bəyaz zirvələri və əlvan yamacları əks olunub. Xalçaya nəzər saldıqımızda ilk diqqəti çəkən rənglər olur. Xalçaların ideyasına diqqət yetirəndə aydın olur ki, burada işlənən hər rəngin ifadə etdiyi fikir var. Məsələn, qırmızı, göy və şəkəri rənglər əlavun, suyun və torpağın rəmzidir.

Xalça məktəblərinə bir-bir səyahət etsək görərik ki, naxışlarla yanaşı rəng çalarları da dəyişir. Azərbaycanın şimal-şərq zonalarını əhatə edən Quba qrupu xalçaları xoş rəng ahəngilə seçilir. Sanki qar dənələri yerə

düşüb ətrafı ağappaq örtüyə bürüyəndən əriyib ilk cücətilər üzə çıxana kimi evlərdə xoş ab-hava yaradır, qəlbimizi isindirir. Bu hərərət qırmızı, göy, qəhvəyi və s. rənglərlə ifadə olunur.

Şirvan xalçalarında nar və sumanın qırmızı dənələri, sünbüllərin qızılı-sarı, yaşıl məxmər çəmənlər əksini tapıb. Bakı xalçalarında dənizin mavi ənginliyi, atəşin qırmızı rəngi, qumsallıqların qızılı rəngləri ecazkar bir şəkildə qovuşub.

İstənilən xalçanın rəng uyğunluğunda bir rəng digərlərindən üstün olaraq böyük sahəni tutur. Bunun ən çox Gəncə və Qazax xalçalarında görə bilirik. Digər xalçalara nisbətən ilmə sıxlığının və bəzək elementlərinin azlığı sanki bu xalçaların əlvan rəng ahəngiylə əvəzlənir. Gəncə-Qazax xalçalarında işlənən rənglərin miqdarının az olmasına baxmayaraq, yaşıl, qırmızı, sarı kimi şux rənglərə daha çox üstünlük verilir.

Böyük bir bağı xatırladan Qarabağ xalçaları həyat eşqi və parlaq rəng ahəngi ilə seçilir. Daha çox qızılı-sarı, al-qırmızı, palıdı, yaşıl, narıncı və çəhrayı rənglər işlədilir. Rəng müxtəlifliyiylə (qırmızı, yaşıl, şəkəri, göy) seçilən digər xalçalar Təbriz xalçalarıdır. Xalçanın əsas rəngindən başqa digər köməkçi rənglər xüsusi ahənglə bir-birinə bağlanırlar.

Rənglərin xalçalarda və ümumən həyatımızda rolu barədə bəhs edəcəyimiz bu yazıda qırmızı, qara, ağ, yaşıl, göy və sarı rəng haqqında məlumat verəcəyik.

Qırmızı Azərbaycan xalçalarında ən çox istifadə olunan rəngdir. Xalçaçılıqda istifadə etmək üçün qırmızı rəngi gəndəlaş, nar, boyaqotu, biyan və s. bitkilərdən və "qırmız" adlı böcəkdən alırdılar. Bu rəng xoşbəxtliyi, sevgini təcəssüm etdirir, hər zaman hörmətlə yanaşdığımız, evimizin baş hissəsində qoruduğumuz odun-ocağın rəngidir. Hələ qədim zamanlarda Azərbaycanda od kultu geniş yayılmışdı. Bu inam Zərdüştilik dini ilə əlaqədardır. Bu dində oda pərəstiş mühüm yer tuturdu. Azərbaycanın çox yerlərində indiyədək

yanan şamı üfürüb söndürmək, yanan ocağa su tökmək, oda boş yerə and içmək böyük günah sayılır. Toylarımızda qırmızı rəngdən istifadə üstünlük təşkil edir. Bu rəngin müşayiəti ilə gələcək ailə qurulur. Qırmızı yeni həyatın, yeni dünya (evlilik) və başlanğıcın simvoludur. Gəlinlərin geyimi, cehizi, başdan-başa qırmızı rənglə təmamlanır. Qədim toy adətlərimizdə otağın gəlin gerdəyi yerləşən hissəsi qırmızı rəngli şəddə və kilimlə ayrılırdı. Gəlinin əl və ayaqlarını xına ilə qırmızı rəngə boyanması da çox güman ki, qırmızı rəngin simvolik qoruyucu mənası ilə əlaqədardır.

Novruz bayramında qırmızı rəngli damalı şəddələr üzərində qız-gəlinlər əyləşib fal açar, arzu diləyər, niyyət tutardılar. Sonra onu yeddi gün açıq səma altında saxlayardılar ki, səmanı, günəşi, ayı, ulduzu görsün, niyyətləri çin olsun. Qırmızı rəng tək rəmzi məna daşıyırdı. Özü bütövlükdə qoruyucu və şəfəverici sayılırdı. Qırmızı insanı hər zaman - doğulduğu andan müşayiət edir. Yeni doğulan körpənin göbəyi qırmızı bağ ilə bərkidilər, bələyi bağlanardı. Toyda gəlinin belinə bağlanan qırmızı "belbağı" dünyaya gələn körpənin bələyinə bağlanardı. Qırmızı azarbezəri məhv edən, şəfəverici rəng sayılırdı, "qızılca" xəstəliyi zamanı qırmızı geyər, qola qırmızı parça bağlayar və otağı qırmızı xalça-palazla döşəyirdilər.

Qara rəngi ağcaqayın, turşəng, daziotu və s. bitkilərdən və yunun təbii rəngindən əldə edərdilər. Qara rəng ən çox Qarabağ xalçalarında istifadə olunardı. Lakin qara rəng nə qədər təbii üsulla alınsa da, istifadə edildikdə zamanla solğunlaşardı. Buna görə də Azərbaycan xalçalarında qara rəngdən çox istifadə olunmazdı, bu rəngin əvəzləyicisi kimi "sürməyi" adlanan göy rəngin ən tünd çalarından istifadə edilərdi. Bunun xalq inanclarına, qədim adətlərə söykənən bir cəhəti də var ki, qara yas, matəm rəngi sayılır. Hətta müxtəlif bölgələrimizdə yas mərasimlərində istifadə üçün qara kilim, qara palaz, qara cecim toxu-

yardılar. Xalq arasında birini qarğımaq üçün "Qara palaza büküləsən" ifadəsi işlədilər.

Qara rəng türk xalqlarında "bəd" rəng hesab olunur, ölümü, qaranlıq ifadə edərdi. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanında övladı olmayanların məclislərdə qara çadırdə əyləşməsi, altına qara keçe döşənilib, önünə qara qoyun ətindən yemək qoyulması kimi epizodlar çoxumuza bəllidir. Dastanda oğuzların düşmənləri "qara donlu kafirlər" adlandırılır.

Qaranın həm rəng, həm məna baxımından əksi ağdır. Xeyir qüvvələr, gündüz, yerüstü dünya və xeyirxah ruhlar, mələklər ağ rənglə, şər qüvvələr, gecə, yeraltı dünya, cinşeytanlar, bədxah ruhlar qara rənglə ifadə olunardı.

Xalçalarda istifadə edilən ağ rəng əsasən yunun təbii rəngindən alınır. Bəzən daha da ağ çalarlarını almaq üçün əlavə maddələr qatılaraq aşkarlanırdı. Ağ rəng ruhun, daha doğrusu, təmiz ruhun nişanəsi, türk xalqlarının inancında xeyirxah ruhların rəmzi sayılır. Qələbə, sülh nişanəsi kimi də istifadə edilir. Digər rənglərin ağ rəngə çevrilməsi mürəkkəb proses olduğu halda, ağ rəng asanlıqla bütün rənglərə çevrilə bilər. Bu baxımdan götürsək, ağ rəngi əsas saya bilirik. Təzadlı rəng keçidlərində ahəng yaratmaq üçün bu rəngdən istifadə edilir.

*Ağ yunum düyçə,
İpək kələfçə.
Yetmiş iki rəng,
İlməsi incə.*

Azərbaycanda ağ rəngin üstünlüyü ilə xüsusi ağ palazlar toxunardı. "Dəstərxan" adlandırılan bu zərif palazlardan süfrə kimi istifadə edilər, üzəri təyinatına uyğun olaraq Quran ayələri və süfrə duaları ilə bəzədilərdi. Ağ rəng həm də soyun ululuğunu bildirir. El arasında "ağsaqqal", "ağbirçək" kimi çox hörmət etdiyimiz şəxslər bu soyun canlı daşıyıcılarıdır. Birinə xoş niyyətlə alqış etmək üçün "Ağ gün gör, ağ çadıra gir" kimi deyimlər işlənərdi.

Yaşıl rəng almaq üçün gəndəlaş (yarpaqları), turşəng, ardic, qovaq, biyan bitkilərindən istifadə edirlər. Əsrlər boyunca yaşıl rəng İslam dinini, mədəniyyətini simvolizə edib və bu, ölkəmizdə daxil olmaqla, bir çox müsəlman dövlətlərinin bayrağında, geyimlərində, tikililərinə və incəsənətində əksini tapıb. Amma yaşıl rəngin İslamı simvolizə etməsi, ilahi vəhydən

qaynaqlanan dinin tələbi, hökmü deyil, sadəcə müsəlman mədəniyyətinin ərəşəyə gətirdiyi bir ənənədir. Quranda cənnət ağaclar altından çaylar axan meşəliklər, bağbağca kimi təsvir edildiyi üçün insanın gözü önündə ilk yaşıl rəng canlanır. Din də insanı gözəl iman və gözəl əməllər sahibi olub cənnətə - əbədi səadətə səsləyir. Yaşıl rəng əbədi səadət rəmzinə çevrilir və dinin rəmzi kimi qəbul edilir. Bu baxımdan "Namazlıq" kompozisiyalı xalçalarda yaşıl rəngin üstünlüyü diqqəti cəlb edir.

İslamdan öncə türk xalqları arasında yaşıl təbiətin (çəmənlik, meşə, ağac və s.) rəngi kimi qəbul edilirdi. Necə ki göy rəngin qaynağı səmadır, eləcə də yaşıl rəngin qaynağı meşə və ağaclardır. Təbiəti əks etdirən ağac, "həyat ağacı" kimi motivlər də yaşıl rənglə əlaqədardır. Novruz bayramında süfrələrin bəzəyi olan səməni də təbiətin oyanışını simvolizə edir.

Xalçalarda istifadə edilən rənglər təkə rəngarənglik, göz oxşamaq üçün deyil, eyni zamanda insanların sağlamlığına, əhval-ruhiyyəsinə də təsir edir. İnsana rahatlıq verən yaşıl rəng sinir sistemində və başqa xəstəliklərə də yaxşı təsir etdiyi üçün indiki zamanda psixoloji seanslarda da geniş istifadə edilir. Bunun fərqi olan əcdad-

Sarı rəng bütün dünyada günəşin rəngi və rəmzi kimi qəbul olunur. Eyni zamanda qədim

türk xalqlarında dünyanın mərkəzinə və dörd ünsürdən biri - havanın rəmzi sayılır (torpaq-yaşıl, hava-sarı, od-qırmızı, su-mavi). Təbiətdə mövcud olan üç əsas rəngdən biridir, digər rənglərlə qarışdırıldığına yeni rənglər almaq olur. Sarı rəngi almaq üçün əsasən yovşandan, zəfərandan, zirinc kolunun kökündən, andız və digər bitkilərin kök və yerüstü hissələrindən istifadə edilərdi. Sarıya boyanmış iplikdən bir çox hallarda digər rəngli ipliklər almaq üçün istifadə olunduğundan boyaqçılıqda sarı rəng böyük əhəmiyyətə malikdir.

İncəsənətin müxtəlif sahələrində, o cümlədən xalçaçılıqda sarı rəngin müxtəlif çalarları (açıq, tünd-sarı, oxra, noxudu və s.) geniş istifadə olunur. Sarı

rəng günəşin hələsi kimi xalçalarda verilir və istilik, hərərət yayır. Sarı rəng bəzən quraqlığın, qıtlığın, xəstəliyin, mövsümlərdən payızın mücərrəd ifadəsidir. Bakı, Qarabağ, Təbriz xalçalarında bu rəngdən istifadəyə tez-tez rast gəlinir. Sarı rəng ümumiyyətlə, diqqətçəkən və tez bir zamanda ayırdedilmə xüsusiyyətlərinə malik olduğu üçün xalçalarda naxışlar arasında və haşiyələrdə keçid rəng kimi də istifadə olunur.

Ülkər Rəhimzadə
Azərbaycan Xalça Muzeyinin
əməkdaşı

31 yanvardan sonra gələn 14 fevral...

100 il əvvəl Azərbaycanın da daxil olduğu keçmiş imperiya ərazisində yeni təqvimə keçid gerçəkləşib

1918-ci il fevralın 14-də artıq süqut etmiş Rusiya imperiyası ərazisində yeni təqvim hesablanmasına - hazırda istifadə etdiyimiz Qriqorian təqviminə keçid gerçəkləşib. Əslində, bu keçid 31 yanvarda baş verib. Rusiyada iqtidarda olan bolşevik hökumətinin qərarı ilə (Xalq Komissarları Sovetinin sədri Vladimir Lenin 26 yanvarda xüsusi dekret imzalamışdı) 31 yanvardan sonra təqdim günü 1 fevral deyil, 14 fevral elan edilib. Keçmiş imperiyanın ərazisində, o cümlədən hələ müs-təqilliyini elan etməmiş Azərbaycanda da yeni təqvimə keçid de-fakto bu tarixdə reallaşmış.

Qriqorian təqvimi 4 oktyabr 1582-ci ildə Roma Papası XIII Qriqorinin qərarı ilə elan edilən yeni təqvim hesablanmasıdır. Qərara əsasən, Avropanın katolik ölkələrində təqvimə 10 gün (4 oktyabrda sonra növbəti gün 15 oktyabr oldu) əlavə edilməklə köhnə Yulian təqvimi aradan qaldırılıb.

Yulian təqvimi eramızdan əvvəl 45-ci ilin 1 yanvar tarixində Roma imperatoru Yuli Sezarın qərarı ilə qüvvəyə minmişdi. İsgəndəriyyəli yunan astronomu Sozigen tərəfindən tərtib edilmiş Yulian təqvimi 12 ay 365 gündən ibarət idi. Astronomik hesaba görə isə ilin uzunluğu 365 gün 6 saat idi. Odur ki, hər dörd ildən bir qısa ay olan fevrala 1 gün (29 fevral) əlavə olunurdu.

Lakin sonralar daha dəqiq hesablamalar nəticəsində məlum oldu ki, bir il, əslində, 365 gün 5 saat 48 dəqiqə 46 saniyədir. İlk baxışdan il üçün 11 dəqiqə 14 saniyə elə də əhəmiyyətli zaman kəsiyi deyil. Amma bu kiçik zaman kəsiyi yüzillərlə toplanıqda günlər edir. Bunu nəzərə alaraq, 1582-ci ildə Papa XIII Qriqori təqvimin təkmilləşdirilməsi (yeni üsulla hesablama) barədə qərar verdi. Avropa və ümumilikdə katolik ələmi ilə bərabər dünyanın böyük hissəsi yeni üsullu təqvimə keçsə də, pravoslav məzhəbli xristianlar Papa Qriqorinin islahatını tanımadılar. Rusiyada bu keçid sovetləşmədən sonra reallaşdı. Hərçənd Rus pravoslav kilsəsi bu gün də köhnə təqvimdən istifadə edir və dini bayramların təqvimi katolik dünyasından 13 gün fərqlənir.

TƏQVİM

14-16 fevral

Azərbaycan

14 fevral 1918 - Memarlıq doktoru, Dövlət mükafatı laureatı Davud Ağa oğlu Axundov (1918 - 19.11.2003) anadan olub. Qafqaz Albaniyası dövründə Azərbaycan memarlığının tarixinə dair əsərlərin müəllifidir.

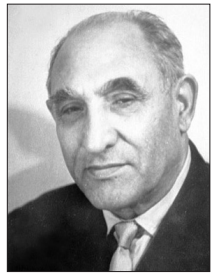
14 fevral 1925 - Xalq artisti, dirijor Nazim Əsədulla oğlu Rzayev (1925 - 2.5.2005) anadan olub.

14 fevral 1940 - Azərbaycan Televiziyasının ilk direktorlarından Tamara Cəfər qızı Gözəlova-Ağamirova Bakıda anadan olub. "O olmasın, bu olsun" filmində (1956) Gülnaz roluna çəkilib. Uzun illər Milli Kitabxanada çalışıb.

14 fevral 1945 - Yazıçı-publisist İntiqam Alı oğlu Mehdişadə İsmayıl şəhərində doğulub. 30 ilə yaxın Azərbaycan radiusunda çalışıb, "Bulaq", "Dan yeri" və s. verilişlərin redaktoru olub.

14 fevral 1948 - Şair, dramaturq, publisist Mərkəz Qacar (Mərkəz Mikayıl oğlu Quliyev; 1948 - 13.11.2013) Füzuli şəhərində doğulub. İxtisasca hüquqşünas olub. Təmsil, qəzəl, poema, dram əsərlərinin müəllifidir.

14 fevral 1956 - Azərbaycan Televiziyasının yarandığı gündür. Həmin gün yayıma başlayan Bakı televiziya studiyası əvvəlcə həftədə 3 dəfə, 1957-ci ildən 5 dəfə 2 saatlıq proqramla efirə çıxıb. 1962-ci ildən televiziya gündəlik yayıma keçib.

14 fevral 1980 - Görkəmli aktyor, rejissor, Xalq artisti Rza Təhməsin (20.4.1894 - 1980) vəfat edib. "Qanun naminə" (Qaloş), "Bakıda külekler əsir" (Şahmar bəy) və s. filmlərdə yaddaqalan obrazlar yaradıb.

"Onu bağışlamaq olarmı?", "Bakının işıqları" və s. filmlərə quruluş verib.

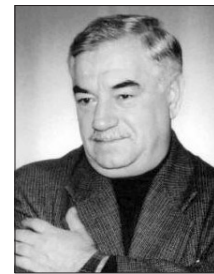
15 fevral 1909 - Əməkdar incəsənət xadimi, aktrisa Xədicə Bahəddin qızı Qaziyeva (1909 - 7.6.1991) Kazan şəhərində doğulub. 1926-cı ildə Azərbaycana gəlib, teatrda 200-dək rol oynayıb.

15 fevral 1923 - Sənətsünlük namizədi, professor Xanlar Həmid oğlu Məlikov (1923-1999) anadan olub. 1952-ci il-

dən Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) harmoniya və solfexio kurslarını aparıb.

15 fevral 1932 - Fəlsəfə elmləri doktoru, professor İzzət Əşrəf oğlu Rüstəmov Gədəbəy rayonunun Düz Rəsullu kəndində anadan olub. Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini (1994-1999) vəzifəsində işləyib.

15 fevral 1933 - Əməkdar artist Bürçəli Veyşel oğlu Əsgərov (1933 - 1.11.2005) Borçalı bölgəsinin Qasımlı kəndində doğulub. 1956-cı ildən Milli Dram Teatrında çalışıb. "Onu bağışlamaq olarmı?", "Qırmızı qar" filmlərində, "Göz həkimi" televiziya tamaşasında çəkilib.

15 fevral 1946 - Xalq artisti Əliabbas Gülabbas oğlu Qədirov (1946 - 8.3.2006) anadan olub. 1970-ci ildən Akademik Milli Dram Teatrında çalışıb, bir müddət (2002-2006) teatra rəhbərlik edib. Kino-

da ("Qızıl uçurum", "Nəgmə dersi", "Küçələrə su səpmişəm" və s.) yaddaqalan obrazlar yaradıb, Dövlət mükafatına ("Sevinc buxtası" - Nazim, 1978) layiq görülüb.

15 fevral 2005 - Xalq artisti Xuraman Hacıyeva (7.3.1945 - 2005) vəfat edib. "Arşın mal alan" filmində (1965) Asya rolunu meşhurlaşmış. Gənc Tamaşaçılar Teatrında, bir müddət Naxçıvan Musiqili Dram Teatrında çalışıb.

16 fevral 1873 - Azərbaycan memarlığının görkəmli nümayəndələrindən biri Zeynəb Əhməd bəyov (1873-1925) anadan olub. Bakıda Təzəpir məscidinin layihə müəllifidir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Bakının baş memarı olub.

16 fevral 1916 - Görkəmli sənətsünləş, akademik Əbdülvahab Salamzadə (1916 - 19.8.1983) Şamaxıda doğulub. Azərbaycan memarlıq tarixinə dair dəyərli tədqiqat əsərlərinin, "Abidələr danışır", «Azərbaycan memarlıq abidələri» və s. kitabların müəllifidir.

16 fevral 1918 - Qəzəlxan şair, tərcüməçi Qəni Hüseynqulu oğlu Hüseynov (Həkim Qəni; 1918 - 10.6.2008) anadan olub. Məhəmməd Füzulinin qəzəllərinin rus dilinə ilk tərcüməçilərindəndir.

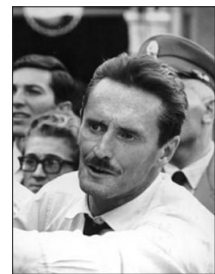
16 fevral 1935 - Xalq rəssamı, heykəl-

terəş Fazil İmamverdi oğlu Nəcəfov anadan olub. Bakıda görkəmli bəstəkar Qara Qarayevin abidəsinin müəllifidir.

16 fevral 1945 - Opera müğənnisi, aktyor, rejissor, pedaqoq, Xalq artisti Hüseynqulu Məlik oğlu Sarabski (Rzayev; 20.3.1879 - 1945) vəfat edib. "Leyli və Məcnun" operasında Məcnun rolunun ilk və 30 ildən artıq əvəzsiz ifaçısı olub.

Dünya

14 fevral 1483 - Özbək şairi və yazıçısı, dövlət xadimi, Böyük Moğollar dövlətinin qurucusu Zahirəddin Məhəmməd Babur (1483-1530) anadan olub. Əmir Teymurun nəslindəndir, tarixi janrda ilk ədəbi nümunələrdən olan "Baburnamə"-nin müəllifidir.

14 fevral 1914 - İtalyan kinorejissoru, ssenarist Pyetro Cer-mi (Pietro Germi, 1914-1974) anadan olub. Kinoda neorealizmin tanınmış simasıdır, "İtalyansayağı boşanma" filminə görə "Oskar" mükafatı

(1963) alıb.

14 fevral 1944 - İngilis rejissoru və ssenaristi Alan Parker (Alan William Parker) anadan olub. "Gecəyarısı ekspresi", "Mələk ürəyi" və s. filmləri çəkib, Kann festivalının qalibi olub.

15 fevral 1882 - Amerika aktyoru, səssiz kinonun ulduzlarından Con Berri-mor (John Barrymore - əsl adı John Sid-ney Blyth; 1882-1942) anadan olub.

15 fevral 1906 - Tatar şairi, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Musa Cəlil (1906 - 25.8.1944) anadan olub. Böyük Vətən müharibəsində əsir götürülüb (1942), Berlində Moabit həbsxanasında öldürülüb. Onun belçikalı kamera yoldaşına verdiyi şeirləri sonradan «Moabit dəftəri» adı altında çap edilib.

15 fevral 1914 - Qazaxıstan milli kino-sunun ilk rejissorlarından biri, SSRİ Xalq artisti Şaken Aymanov (1914-1970) anadan olub.

16 fevral 1834 - Alman alimi və filosofu, "ekologiya" termininin müəllifi Ernst Hekkel (Ernst Heinrich Philipp August Haeckel, 1834-1919) anadan olub.

16 fevral 1845 - Amerika yazıçısı, jurnalist və səyyah Corc Kennan (George Kennan, 1845-1924) anadan olub.

Hazırladı: Vüqar Orxan

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı Nizami küçəsi 95

14 fevral	M.Ravel - "Bolero"; N.Rimski-Korsakov - "Şehrizad" (birpərdəli baletlər)	19.00
-----------	--	-------

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı Füzuli meydanı 1

16 fevral	A.Sağareli - "Xanuma"	19.00
-----------	-----------------------	-------

Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrı Xaqani küçəsi 7

14 fevral	Q.Səid - "Əli və Nino"	19.00
16 fevral	V.Denisov - "Sanset bulvarı"	19.00

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı Neftçilər prospekti 36

16 fevral	A.Lindgren - "Karlson"	12.00, 14.00
	A.Lindgren - "Karlson" (rus dilində)	16.00

14-16 fevral

Yuğ Dövlət Teatrı

Neftçilər prospekti 36 (Kukla Teatrının binası)

14 fevral	O.Fikrətoğlu - "Fəna"	19.00
16 fevral	T.Vahid - "Quş dili"	19.00

Heydər Əliyev Sarayı

Bülbül prospekti 35

14 fevral	Estrada müğənnisi Talib Ələsgərovun (Talib Tale) konserti	19.00
-----------	---	-------

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası

İstiqlaliyyət küçəsi 2

14 fevral	Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri Dirijor - Fəxrəddin Kerimov	19.00
-----------	--	-------

Kamera və Orqan Musiqisi Zalı

28 May 17

14 fevral	"Gənclərə dəstək" layihəsi çərçivəsində konsert	19.00
-----------	---	-------

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi

Dənizkənarı Milli Park

15 fevral	Qarmon ifaçısı Kor Əhədın 125 illik yubileyinə həsr olunmuş konsert	19.00
16 fevral	"Aşıq musiqisi axşamları" - "Ələsgərin saz-söz dünyası" adlı konsert	19.00

Daşkənddə azərbaycanlı alimlə görüş keçirilib

Xəbər verdiğimiz kimi, Nəvai adına Özbəkistan Dil və Ədəbiyyat Universitetində keçirilən “Əlişir Nəvai və XXI əsr” mövzulu elmi-praktik konfransda Azərbaycan alimləri də iştirak edib.

Ölkəmizin Daşkənddəki səfirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində (AMM) konfransa qatılmış türkoq alim, Bakı Dövlət Universitetinin professoru Ramiz Əskərlə görüş keçirilib.

Tədbirdə Əlişir Nəvai adına Özbəkistan Dil və Ədəbiyyat Universitetinin və Nizami Gəncəvi adına Daşkənd Dövlət Pedaqoji Universitetinin alimləri, mədəniyyət xadimləri, diasporumuzun üzvləri iştirak ediblər.

Səfirliyin birinci katibi, AMM-in direktoru Samir Abbasov R.Əskə-

rin türkoq alim kimi fəaliyyəti, özbək ədəbiyyatı ilə bağlı tədqiqatları barədə məlumat verib.

Diqqətə çatdırılıb ki, alim “XX əsr özbək şeiri antologiyası”, Zəhirəddin Məhəmməd Baburun “Seçilmiş əsərlər” və “Baburna-

mə”, Sultan Hüseyn Bayqaranın “Divan”, Yusif Balasaqunlunun “Qutadqu-bilik” və digər kitablarını Azərbaycan dilinə tərcümə edib.

“Özbəkistan-Azərbaycan” Dostluq Cəmiyyətinin icraçı kati-

bi, Daşkənd Pedaqoji Universitetinin professoru Erkin Nuriddinov qeyd edib ki, iki ölkənin alimləri ədəbiyyatımızı tədqiq etməklə yanaşı, xalqlarımızı daha da yaxınlaşdırırlar.

Çıxış edənlər Azərbaycan və özbək ədiblərinin dostluğundan söhbət açıblar və belə görüşlərin səmərəli olduğunu vurğulayıblar.

Ramiz Əskər təşkilatçılara öz minnətdarlığını bildirib, özbək ədəbiyyatına dair yazdığı kitabların bir neçəsini Daşkənd Pedaqoji Universitetinə təqdim edib.

Samir Abbasov Azərbaycanla Özbəkistan arasında ədəbi əlaqələrin inkişafında xidmətlərinə, türkdilli xalqların ortaq tarixi və ədəbiyyatını fəal təbliğ etdiyinə görə alimə AMM-in fəxri diplomunu təqdim edib.

Sonra Azərbaycan-Özbəkistan dostluğuna dair film nümayiş etdirilib.

Muzeydə şagirdlər üçün “açıq dərs”

Hüseyn Cavidin ev-muzeyində Abşeron rayonunun Mehdiabad qəsəbəsindəki 4 nömrəli tam orta məktəbin şagirdləri üçün “açıq dərs” təşkil edilib.

“Hüseyn Cavid məktəblilərin gözü ilə” mövzulu dərstdə şagirdlərə mənzum dramaturgiyamızın banisi, görkəmli şair və dramaturq Hüseyn Cavidin həyatı və zəngin yaradıcılığı, eləcə də Cavidlər irsinin toplanması, qorunması, tədqiqi və təbliği istiqamətində muzeydə görülməli işlər haqqında məlumat verilib.

Muzeyin əməkdaşı Sərvər Şirinov Hüseyn Cavidin “Ana” mənzum dramı və şeirləri haqqında mühazirə oxuyub, məktəbliləri maraqlandıran sualları cavablandırıb.

Sonra şagirdlər muzeyin zəngin eksponatları və geniş ekspozisiyası ilə tanış olublar.

Mətnşünaslıq elmində parlaq imza

Azərbaycanda əlyazmaların toplanması, araşdırılması və nəşrində böyük xidmətlər göstərən görkəmli alimlərimizin sayı o qədər də çox deyil. Bu sahədə araşdırma aparılan arasında tanınmış mətnşünas alim, Əməkdar elm xadimi, professor Cahangir Qəhrəmanovun özünəməxsus yeri var.

Cahangir Vahid oğlu Qəhrəmanov 10 fevral 1927-ci ildə Qəbələ şəhərində ziyalı ailəsində dünyaya göz açıb. Uşaq ikən valideynləri Bakıya köçür. O, 1945-ci ildə 132 sayılı orta məktəbdə təhsilini başa vuraraq Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) Şerqşünaslıq fakültəsinə qəbul olunur. 1951-1955-ci illərdə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin aspiranturasında oxuyur. “Azərbaycan ədəbi dilində fəlsəfə terminləri” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə edir. Bir neçə il indiki Bakı Slavyan Universitetində baş müəllim və dosent vəzifəsində işləyir. Gənc alimin qədim mənbələrə, xüsusilə də əlyazmalara olan dərin marağı onu 1960-cı ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar Fonduna gətirir. Sonra əbədi olaraq taleyini bu institutla bağlayır. Əlyazmalar Fondunda çalışdığı vaxtlarda anadilli yazılı abidələrimizə maraq göstərir. 1964-cü ildə XV əsr Azərbaycan tərcümə abidəsi “Əsrar-namə”nin fotofaksimile çapını linqvistik oçerk və sözlüklə birgə nəşr etdirir.

Alimin mətnşünaslıq sahəsində ən böyük uğuru isə mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin türkçə divanının elmi-tənqidi mətninin tərtibi və nəşridir. Bu nəşrin əhəmiyyəti onda idi ki, alim divanının tərtibində Nəsiminin Bakı, Sankt-Peterburq, Daşkənd və İrəvan şəhərlərində saxlanılan əlyazmalarından, əski çap kitabları və başqa qaynaqlardan yararlanmışdı. Bu dəyərli araşdırma ilə hürufi şairin elm aləminə bəlli olmayan bir sıra əsərləri ilk dəfə üzə çıxarılmışdı. Tədqiqatçı bununla Azərbaycan elmində linqvistik mətnşünaslığın əsasını qoyub. Sonralar onun bilavasitə rəhbərliyi ilə yerinə yetirilən bir sıra mətnşünaslıq yönümlü araşdırmalarda bu məsələyə geniş yer ayrılıb.

AMEA-nın həqiqi üzvü Möhsün Nağısoylu alimin şöhrətinin ölkəmizdən uzaqlara gedib çıxdığını yazır: “1978-ci ildə Moskvada elmi ezamiyyətdə idim. Məşhur türkoq alim, professor Əmir Nəcibin evində olarkən alimin masaüstü kitabları sırasında Cahangir müəllimin “Nəsimi “Divan”ının leksikası” kitabını da gördüm. 2005-ci ildə isə Təbrizdə İranın məşhur ədəbiyyatşünas alimi “Süxənverani-Azərbaycan” (“Azərbaycanın söz ustaları”) kitabının müəllifi Əziz Dövlətabadi ilə görüşdüm. O, professor Cahangir Qəhrəmanovun adını böyük ehtiramla çəkdi”.

C.Qəhrəmanovun nəşr etdirdiyi kitablar sırasında Nemətullah Kişvəri (XV əsr), Suli Fəqih (XIV), Mustafa Zərir (XIV) və Məhəmməd Füzuli kimi söz ustalarının, görkəmli ədəbiyyatşünas kimi tanınan Hüseyn Əfəndi Qayıbov kimi sənətkarların əsərləri əhəmiyyətli yer tutur.

Bacarıqlı, işgüzar elm təşkilatçısı olan alim 1972-ci ildən başçılıq etdiyi Əlyazmalar Fondunun 1986-cı ildə ayrıca elmi tədqiqat institutuna çevrilməsində böyük fədakarlıq göstərüb. İşgüzarlığı sayəsində institutun fondu daim zənginləşib və bey-

nəlxalq əlaqələri genişləniib. Elmi müəssisəyə cəlb olunan gənc və yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin apardıqları elmi tədqiqat işlərinin səviyyəsi də yüksəlib. Çünki o, müəssisəyə rəhbərlik etdiyi ilk illərdə peşəkar kadr hazırlığına da xüsusi diqqət yetirmişdi. Onun elmi rəhbərliyi ilə 19 nəfər namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdi. Alim həmçinin iki doktorluq işinin elmi məsləhətçisi olmuşdu.

Azərbaycanda əlyazmaşünaslıq, paleoqrafiya (qədim yazılı abidələrin müəllifinin müəyyən edilməsini, tarixini, yerini və qrafik formalarını öyrənir - red.) kimi yeni elm sahələrinin inkişafında professor C.Qəhrəmanovun böyük xidmətləri olub. Ötən əsrin 70-80-ci illərində onun təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə diqqətdən kənarda qalan bir sıra dəyərli əlyazmalar haqqında məqalələr, kitablar yazılıb. Orta əsrlərdə yaşayıb-yaratmış Əbdülhadi Bəvazici, Xətai Təbrizi, Həzini, Şərəfəddin Rami Təbrizi, Möhsün Nəsimi kimi Azərbaycan alim, tərcüməçi və şairlərinin əsərləri, əlyazmaları haqqında araşdırmaları buna misal göstərmək olar.

Mənali ömrünün yarıdan çoxunu mətnşünaslıq elminə həsr edən Cahangir Qəhrəmanov 26 iyun 1995-ci ildə dünyasını dəyişib.

Savalan Fərəcov

Misirin nağıllar aləminə səyahət

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Tərcümə Mərkəzinin Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzi ilə birgə ər-

səyə gətirdiyi “Əsrarəngiz Misir nağılları” kitabı çapdan çıxıb.

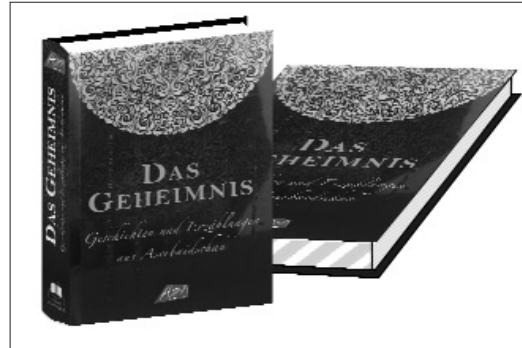
Mərkəzdən bildirilib ki, uşaqlar və yeniyetmələr üçün nəzərdə tutulan kitab oxucuları Misir nağıllar aləminə aparır, ölkənin qədim mədəniyyəti, adət-ənənələri, tarixi və insanları haqqında zəngin təəssürat yaradır.

Nağılları ərəb dilindən Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzinin əməkdaşı Fərid Camalov tərcümə edib. Kitabın redaktoru Salam Sarvandır.

Azərbaycan hekayələrinin “Sirr”i alman dilində

Nazirlər Kabineti yanında Tərcümə Mərkəzinin Azərbaycan ədəbiyyatının dünyada tanınması və təbliği istiqamətində həyata keçirdiyi beynəlxalq layihələrindən olan “Sirr” (Azərbaycan hekayələri) kitabı Almaniyada işıq üzü görüb. Azərbaycan ədəbiyyatının Cəlil Məmməd-quluzadə, Mir Cəlil, İsa Hüseynov, Sabir Əhmədli, İsi Məlikzadə, Maqsd İbrahimbəyov, Yusif Səmədoğlu, Anar, Elçin, Mövlud Süleymanlı, Kamal Abdulla kimi ədəbi simalarının hekayələri toplanmış kitabı alman dilinə almaniyalı və avstriyalı tərcüməçilər - Luts Engel, Helqa Pabl, Sena Doqan, Hilda Tanik, Marion Kubin-Semyonova, Valtraut və Volfram Şröderlər çevirib.

Nəşrin redaktoru Hans-Yürgen Maurer, ön sözün müəllifi Almaniyanın Vürtsburq Universi-

tetinin professoru Ziqlinde Hartmandır.

Almaniyanın “Hans-Yürgen Maurer” nəşriyyatında çap edilmiş kitabın Almaniya və Avstriya şəhərlərində təqdimatı keçiriləcək.

Moskva-Bakı: məsafələr arasından baxış

Fevralın 12-də Rusiya informasiya-Mədəniyyət Mərkəzində "Moskva-Bakı. Məsafələr arasından baxış" adlı fotosərgi açılıb. Sergini qonşu ölkənin "Russian Business Guide" jurnalı təqdim edib.

Açılış mərasimində "Rossotrudniçestvo"-nun Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Valentin Denisov Rusiya Federasiyasında yaşayan Azərbaycan əsilli xeyli insanın ölkənin mədəni-siyasi və iqtisadi həyatında oynadığı roldan danışdı. Bildirdi ki, Azərbaycanda doğulan, lakin iş və sənət həyatını Rusiyada davam edən, böyük uğurlar qazanan insanlara həsr olunmuş bu sərgi "Rossotrudniçestvo" ilə Rusiya biznes qurumlarının xarici ölkədə gerçəkləşdirdiyi ilk layihələrdəndir. Sərgi hazırda Rusiyada yaşayan və çalışan sahibkarlara, ictimai xadimlərə, yaradıcı insanlara həsr olunub. Onların arasında azərbaycanlılarla yanaşı, Azərbaycandakı digər xalqların da təmsilçiləri var.

Divar boyu sərgilənən fotolar iş adamı, həkim, məmur, müğənni, hətta futbolçu kimi tanınan həmyerlilərimizin həyat hekayələrini danışdı. Rusiya Federasiyasının Azərbaycanadakı müvəqqəti işlər vəkili Oleq Muraşov

sərginin təşkilinə dəstək verən Rusiyanın Ticarət-Sənaye Palatasına, Rusiya Jurnalistlər İttifaqına minnətdarlığını bildirdi.

Sərginin qəhrəmanlarından olan iş adamı Şahid Əsgərov çox gənc ikən Rusiyada sıfırdan fəaliyyətə başlamasından, bu gün isə artıq Azərbaycan ilə işbirliyi qurmaq, öz şirkətində istehsal olunan məhsulların vətəndə satışını təşkil etmək niyyətindən söz açdı.

"Biznes-Dialog Media" ASC-nin baş direktoru Mariya Suvorovskaya sözlünə bir neçə il öncə işgüzar görüşlərin birində əslən Azərbaycandan olan iş adamının onda öz vətəninə, Bakıya, doğma kəndinə maraq oyatmasını xatırladı. O, əvvəllər turist olaraq gəlirdi paytaxtımızda bu sərginin təşəbbüsçüsü olmaqdan qürur duyduğunu dedi, belə sərgilərin - doğma vətəndən min kilometrə uzaq düşsə də, qəlbində doğma yurd sevgisi azalmayan insanların taleyinə həsr olunmuş tədbirlərin davamlı olacağına ümid bəslədiyini söylədi.

Rusiyada yaşayıb-çalışan, orada şöhrət tapan 13 həmyerlimizin şəxsi və iş həyatını əks etdirən sərgi fevralın 23-dək davam edəcək.

G.Mirməmməd

Azərbaycanın mədəni irsi markalarda

"Azərmarka" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (MMC) "Azərbaycan" adlı tematik markalar kitabını oxucuların ixtiyarına verib. Nəşrin məqsədi yerli və əcnəbi filatelistləri Azər-

baycanın mədəni irsi ilə tanış etməkdir.

"Azərmarka" MMC-nin direktoru Leyla Güləliyeva bildirib ki, əsas hədəf Azərbaycanı dünyada təbliğ etməkdir. Bunun üçün

markalar çox gözəl vasitədir. Çünki zərfin üzərindəki markalar dünyanın hər bir yerinə çatır və bir ölkə, xalq barəsində informasiya daşıyır.

Azərbaycan və ingilis dillərində çap edilən kitab "Azərbaycan təbiəti", "Azərbaycan memarlığı", "Azərbaycan - tolerantlıq məkanı", "Azərbaycanın kosmosdan görüntüləri",

"Azərbaycan idmanı", "Azərbaycan təsviri və dekorativ-tətbiqi sənət növləri", "Azərbaycan musiqi alətləri" və "Azərbaycan mətbəxi" bölmələrindən ibarətdir.

"Fırça toxunuşları"

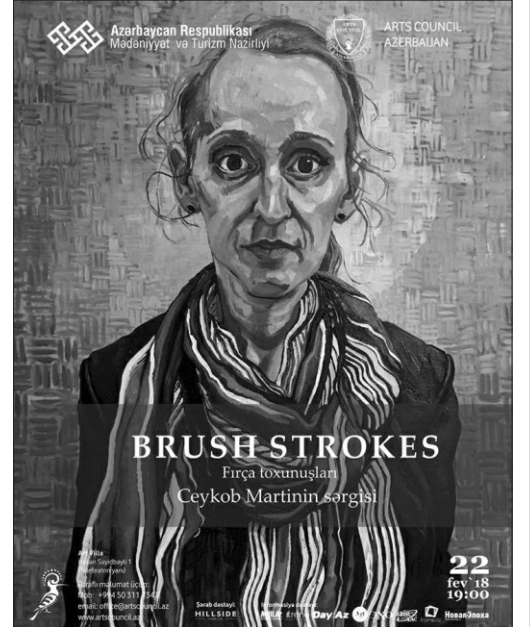
Bakıda amerikalı rəssamın əsərləri sərgilənəcək

Fevralın 22-də "Art Villa" qalereyasında amerikalı rəssam Ceykob Martinin "Fırça toxunuşları" adlı fərdi rəsm sərgisi açılacaq.

Tədbir Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və "Arts Council Azerbaijan"-ın təşkilatçılığı ilə reallaşacaq.

"Arts Council Azerbaijan" təşkilatından verilən məlumata görə, sərgidə rəssamın Azərbaycanda yaşadığı müddətdə yaratdığı əsərlər nümayiş olunacaq.

Qeyd edək ki, Ceykob Marti çoxsaylı beynəlxalq sərgilərdə, festivallarda iştirak edib.

"İstedad sorağında" müsabiqəsi davam edir

Bakı Xətai Sənət Mərkəzi tərəfindən elan edilən "İstedad sorağında-3" adlı rəsm müsabiqəsi davam edir. Müsabiqə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası, Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti və Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının dəstəyi ilə gerçəkləşir.

"Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili"

çərçivəsində reallaşdırılan müsabiqə istedadlı gənclərin üzə çıxarılması, yetişməkdə olan nəslin təsviri sənətə marağının artırılması məqsədi daşıyır. Müsabiqədə iştirak etmək istəyən 16-29 yaş arası gənclər əsərlərini aprelin 30-dək xsm.2016@mail.ru elektron ünvanına göndərə bilərlər.

Ankarada ənənəvi kitab sərgisi açılır

Türkiyə paytaxtı 12-ci dəfə kitab sərgisinə ev sahibliyi edəcək. 16 fevralda işə başlayacaq sərgiyə 300-dən çox nəşriyyat və müxtəlif təşkilatlar qatılacaq.

On gün ərzində sərgi çərçivəsində çoxlu tədbirlər keçiriləcək. Bukinist festivalı ilə birlikdə keçiriləcək sərgi də oxucular bir-birindən maraqlı bukinist stendləri ilə də qarşılaşacaqlar.

Türkiyə Milli Təhsil Nazirliyi, KOSGEB, İLESAM və Avrasiya Yazarlar Birliyinin əməkdaşlığı ilə reallaşacaq 12-ci Ankara Kitab Sərgisinin fəxri qonağı yazıçı Atilla Dor-

say, bilki xarici qonağı isə rusiyalı jurnalist və elmi-fantastik romanlar müəllifi Dmitri Qluxovski olacaq. Rusiyalı yazarın ən məşhur romanı "Metro 2033"dür. Əsərləri 5 dilə çevrilən və ümumilikdə 3 milyon tirajı aşan müəllif 18 yaşında yazmağa başlayıb.

Türkiyənin ən məşhur yazıçıları ilə söhbət və imza proqramlarının təşkil olunacağı sərgiyə 400 mindən çox ziyarətçinin gələcəyi gözlənilir.

Mehparə Sultanova
Ankara

Baş redaktor:
Vüqar Əliyev

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Ünvanımız: AZ 1012, Moskva pr, 1D.
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Tel.: (012) 431-57-72; 431-28-79; 430-16-79
Tel/faks: (012) 431-28-79;
E-mail: qazet@medeniyyet.az

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnmiş, "B-Z" mətbəəsində çap olunmuşdur.

Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə olunur.

KAPİTAL BANKın
Yasamal filialı kod: 200037
VÖEN 9900003611
M/h AZ37NABZ0135010000000001944
SWIFT BIK AIIBAZ2X
H/h AZ98AIIIB33080019443300232103
VÖEN 1300338641
Lisenzia №AB 022279
İndeks 0187

Buraxılışa məsul:
Fariz Yunisli

Tiraj: 5157

Materiallardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.